

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra regionálního managementu

Bakalářská práce

Využívání dotačních titulů vybranou neziskovou organizací

Vypracoval: Vladimír Sedláček

Vedoucí práce: Zuzana Dvořáková Lišková, RNDr. Ph.D.

České Budějovice 2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vladimír SEDLÁČEK**
Osobní číslo: **E16573**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Strukturální politika EU pro veřejnou správu**
Název tématu: **Využívání dotačních titulů vybranou neziskovou organizací**
Zadávací katedra: **Katedra regionálního managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem práce je analýza využívání dotačních titulů vybranou neziskovou organizací s ohledem na jejich právní formu a způsob financování.

Metodika práce:

Teoretická část práce bude zaměřená na klasifikaci neziskových organizací dle kategorie jejich činnosti, zkoumání vývoje neziskového sektoru na území ČR, právní formy neziskových organizací a velikost neziskového sektoru v ČR.

Praktická část bude zaměřená na analýzu, syntézu a komparaci tří vybraných neziskových organizací v Jindřichově Hradci, principy financování neziskových organizací a zdroje financování neziskových organizací. Bakalářská práce přinese komplexní analýzu vývoje neziskového sektoru v České republice, způsoby jeho financování a právní formy.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Cíle a metodika, 3. Literární přehled, 4. Řešení problematiky, 5. Provedení analýzy, 6. Návrhová část, 7. Závěr, 8. Resumé, 9. Použitá literatura, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

BOUKAL, P., VÁVROVÁ, H. (2007). Ekonomika a financování neziskových organizací. 1. vyd. Praha: Oeconomica.

BOUKAL, P. (2013). Fundraising pro neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Grada.

DRUCKER, P., F. (1994). Řízení neziskových organizací. Praha : Management Press.

FRIČ, P. et al. (2001). Dárcovství a dobrovolnictví v České republice: Výsledky výzkumu NROS a AGNES. Praha : AGNES, NROS.

MANSFELDOVÁ, Z., KROUPA, A. (eds.). (2005). Participace a zájmové organizace v České republice. Praha: Sociologické nakladatelství SLON.

FRIČ, P. (2001). Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University. Praha: Eurolex Bohemia.

HOPKINS, B., R. (2009). Starting and managing a nonprofit organization: a legal guide. 5th ed. Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons.

Communication from the Commission on the Role of Voluntary Organizations and Foundations in Europe. [Online] Evropská komise, 1995. [Citace: 16. duben 2007.] <<http://www.karl.aegee.org/euro-lib.nsf>>.

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Zuzana Dvořáková Líšková, Ph.D.**

Katedra regionálního managementu

Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **12. dubna 2019**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
STUDENTSKÉ 12
370 01 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 16. března 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval vedoucí své bakalářské práce paní Zuzaně Dvořákové Líškové RNDr. Ph.D. za ochotu, pomoc a cenné rady.

V neposlední řadě pak děkuji zaměstnancům a vedení neziskových organizací ICM Jindřichův Hradec z.s., Svět Fantazie, z.ú a Otevřená OKNA, z. ú za vstřícnost a poskytnutá data.

Obsah

1	Úvod.....	4
1.1	Cíl práce.....	4
2	Literární rešerše	5
2.1	Vývoj neziskového sektoru na území České republiky do roku 1989	5
2.1.1	Počátky neziskových aktivit na našem území.....	5
2.1.2	Vývoj neziskových aktivit v 18. a 19. století.....	6
2.1.3	Vývoj neziskových aktivit mezi lety 1918 až 1938.....	6
2.1.4	Neziskový sektor v průběhu nacistické okupace	7
2.1.5	Neziskový sektor po konci 2. světové války, vznik Národní fronty.....	8
2.1.6	Pražské jaro.....	9
2.1.7	Neziskový sektor v období normalizace.....	9
2.2	Vývoj neziskového sektoru po roce 1989	10
2.2.1	Etapy vývoje neziskového sektoru v České republice po roce 1989	10
2.2.2	Období od roku 1990 do roku 1992.....	11
2.2.3	Období od roku 1993 do roku 1997.....	11
2.2.4	Období od roku 1998 do roku 2001	12
2.2.5	Období od roku 2002 do roku 2006.....	13
2.2.6	Období od roku 2007 do roku 2009.....	13
2.2.7	Období od roku 2010 do roku 2014.....	14
2.2.8	Období od roku 2015 do současnosti.....	14
2.3	Charakteristika neziskových organizací	15
2.3.1	Neziskové organizace v národním hospodářství	16
2.4	Typologie neziskových organizací	17
2.5	Možnosti financování nestátních neziskových organizací	19
2.5.1	Samofinancování	20
2.5.2	Veřejné financování	20

2.5.3	Neveřejné financování	21
2.5.4	Vícezdrojové financování	21
2.5.5	Fundraising	21
2.6	Vývoj počtu nestátních neziskových organizací v České republice od roku 1989	22
2.6.1	Počet nestátních neziskových organizací.....	22
3	Metodika	26
4	Komparační analýza a využívání dotačních titulů	28
4.1	ICM Jindřichův Hradec z.s.	28
4.1.1	Základní informace	28
4.1.2	Přehled projektů a dotačních titulů	29
4.2	Svět Fantazie, z.ú.	36
4.2.1	Základní informace	37
4.2.2	Přehled projektů a dotačních titulů	38
4.3	Otevřená OKNA, z. ú.	45
4.3.1	Základní informace	45
4.3.2	Přehled projektů a dotačních titulů	46
4.4	Čerpání finančních prostředků	51
4.4.1	ICM Jindřichův Hradec z.s.	51
4.4.2	Svět Fantazie z.ú.	52
4.4.3	Otevřená OKNA, z. ú.	53
4.5	Komparace neziskových organizací z hlediska čerpání dotačních titulů	54
5	Závěr	58
6	Summary a keywords v anglickém jazyce	59
7	Seznam použitých zdrojů	60
7.1	Legislativní dokumenty	62
8	Seznam obrázků a tabulek s uvedením názvů.	63

1 Úvod

Tématem bakalářské práce je využívání dotačních titulů neziskovými organizacemi ve městě Jindřichův Hradec. Práce je rozdělena do dvou částí. V první části, která se zaměřuje na teoretickou stránku věci, jsou klasifikovány neziskové organizace podle kategorie jejich činnosti. Dále je vyobrazen historický vývoj neziskového sektoru na území České republiky, právní formy organizací, typologie organizací a velikost neziskového sektoru v minulosti i dnes.

Ve druhé části se nachází analýza třech vybraných neziskových organizací na území Jindřichova Hradce. Analýza obsahuje principy financování těchto organizací, zdroje financování, dále způsoby využívání dotací a získaná data jsou porovnávána prostřednictvím veřejně dostupných výročních zpráv.

V poslední části naleznete závěr, shrnutí a klíčová slova v anglickém jazyce, seznam použité bibliografie, seznam tabulek, grafů a obrázků, seznam příloh a samotné přílohy.

Neziskové organizace obvykle působí tam, kde stát selhává nebo nefunguje vůbec. Zejména v oblasti sociálních služeb hraje neziskový sektor klíčovou roli. Cílem neziskové organizace není zisk, ale naplnění poslání a dílčích cílů, jež obvykle slouží veřejnému zájmu. Pro stát je spolupráce s neziskovým sektorem důležitá, jelikož vykonává řadu služeb, které stát financuje jen do určité míry. Zbytek prostředků si hledají organizace samy, čímž značně státu ulevují.

1.1 Cíl práce

Cílem práce je vymezení základních pojmů týkajících se neziskového sektoru a dále analýza využívání dotačních titulů vybranými neziskovými organizacemi s ohledem na jejich právní formu a způsob financování.

Bakalářská práce přináší komplexní analýzu vývoje neziskového sektoru v České republice, způsoby jeho financování a právní formy.

2 Literární rešerše

Přehled řešené problematiky neboli literární rešerše, je rozdělena do následujících částí. První z nich zkoumá historický vývoj neziskových aktivit na našem území do roku 1989, následuje stav neziskového sektoru po roce 1989, jelikož toto období pro neziskový sektor představuje zásadní zlom. Dále charakteristika a typologie neziskových organizací (dále jen NO). Na tyto části navazují možnosti financování. Poslední částí literární rešerše je vývoj počtů organizací působících v neziskovém sektoru.

2.1 Vývoj neziskového sektoru na území České republiky do roku 1989

Chceme-li správně porozumět otázce historického vývoje neziskového sektoru na našem území, musíme nejprve nahlédnout do historie tohoto tématu. Společně s politickými režimy se na našem území měnil i přístup státu k podpoře neziskového sektoru.

2.1.1 Počátky neziskových aktivit na našem území

Počátky dobročinných aktivit lze zmapovat až ke kořenům českých dějin a jsou neodmyslitelně spojené s křesťanskou církví, která dobročinné aktivity považuje za nedílnou součást církevního působení (Skovajsa, 2010). Církevní aktivity byly zaměřeny zejména na pomoc nemajetným nebo zdravotně postiženým lidem, či osiřelým dětem.

Katolická církev měla být nemajetná, avšak po staletí hromadila bohatství i majetek, díky čemuž se stala významnou mocenskou silou středověku. Tato skutečnost byla postupem času čím dál více kritizována i zevnitř samotné církve. Tyto poměry se změnily až během husitství, zejména zásluhou mistra Jana Husa, jenž dlouhodobě nevyhovující církevní poměry kritizoval. Jeho smrt odstartovala období husitské revoluce, což bylo nábožensky motivované hnutí snažící se o dalekosáhlé reformy církve.

„Husitská revoluce mimo jiné znamenala i první významné oslabení postavení katolické církve na poli filantropie. Posílila vliv městského stavu a dala impuls k sekularizaci dobročinnosti, ke které přispěly hlavně cechy a spolkový život tovaryšů“
(Frič, 2001, s. 10)

Dominantní postavení na poli filantropie získala katolická církev zpět až o dvě staletí později v době rekatolizace po roce 1620 zásluhou Habsburků, kteří se po bitvě na Bílé hoře dostali zpět k moci.

2.1.2 Vývoj neziskových aktivit v 18. a 19. století

Čelní pozice církve na poli filantropie byla pomalu potlačována v období renesance a humanismu, poté postupně nahrazena státem. V období vlády Josefa II., nastaly velké změny, které přinesly řadu reforem jako např. zrušení nevolnictví a toleranční patent z roku 1781 povolující i jiná nekatolická náboženství. Některé z reforem byly namířeny proti církvi, což mělo za následek rušení těch klášterů, které se nevěnovaly veřejně prospěšné činnosti (Hanzal, 1987). Tento majetek byl zkonfiskován a předán charitám či nadacím, nad kterými měl stát dohled.

Během národního obrození se po celé zemi zvedla velká vlna vlasteneckých nálad, jež se projevil také v oblasti neziskových aktivit. Tyto nálady vedly mimo jiné i k rozvoji spolků, nadací a různých organizací se zaměřením na kulturu, vzdělání, umění a politickou angažovanost.

Filantropie, dárcovství, dobrovolnictví a mecenášství

V období 18. až 19. století dochází také k velkému rozmachu filantropie, mecenášství, dobrovolnictví a dárcovství. Jako příklad vzestupu dobročinných aktivit na našem území může posloužit budova Národního divadla, na jehož stavbu přispívala města i obce, šlechta, samotný panovník František Josef II., ale také umělci, vědci, prostý lid a v neposlední řadě i zahraniční subjekty (Rektořík, 2010).

2.1.3 Vývoj neziskových aktivit mezi lety 1918 až 1938

Velký rozmach neziskového sektoru na našem území nastal roku 1918, kdy vznikla samostatná Československá republika. Pro neziskový sektor znamenal vznik samostatného státu nové možnosti a větší svobodu.

Mnohé spolky a organizace pouze navazují na tradici z předchozích let a pokračují ve své činnosti dále, avšak vznikají nové spolky, jejichž činnost je značně rozšířena (Anderle, 2005). Jako příklad nově založených spolků lze uvést Junák – Český skaut a Československý červený kříž.

Období po roce 1918 popisuje docent Frič následujícími slovy: „*Dá se říci, že během trvání první Československé republiky prožíval neziskový sektor svůj "zlatý věk". Období první republiky zvýraznilo zaměření NO zejména na sociální problémy, ochranu veřejného zdraví, dětí, mládeže a problém chudoby... Zároveň i nadále pokračovala činnost v oblasti osvěty, vzdělávání a kultury, která zejména v malých městech a obcích představovala jádro společenského života, sdružování a zábavy*“ (Frič, 2001 s. 11).

Neziskové organizace jsou zřizovány na základě spolkového práva, které je dále dělí do několika forem jako jsou organizace náboženské, národní, obecní nebo soukromé (Rektořík, 2010).

2.1.4 Neziskový sektor v průběhu nacistické okupace

Vše se však rychle změnilo v roce 1938, kdy byla část území Československa postoupena nacistickému Německu a nedlouho poté, v březnu 1939 obsadila německá vojska i zbytek území Československé republiky.

„Tradice byla přetřhána v době po sobě jdoucích totalitních režimů – fašistického a komunistického, kdy byla svobodná iniciativa občanů nežádoucí“ ("Zpráva o neziskovém sektoru", 2003, s. 10).

Během okupace v letech 1938-1945 byla veškerá dobrovolná činnost i společenská aktivita na našem území přísně sledována, omezována, úplně zrušena nebo reorganizována a podřízena politické moci. Protektorátní režim likvidoval nejen politické strany, ale i kulturní, vědecké či humanitární organizace. Společně s uzavřením vysokých škol na podzim roku 1939 přišel zákaz studentských organizací (Rektořík, 2010).

Okupační režim se snažil ve všech jednotlivých sférách politického života vytvořit jednotné, hierarchicky organizované instituce, které byly řízeny centrálně a sloužily výhradně politické moci, nikoliv společenským zájmům.

2.1.5 Neziskový sektor po konci 2. světové války, vznik Národní fronty

Tradice občanského sdružování, jenž byly násilně přerušeny po událostech roku 1938, se podařilo rychle obnovit a dobročinné aktivity opět zaujaly důležité postavení ve společnosti. Ne však na dlouho.

„Obnovilo se přes 10 000 spolků, na druhé straně však v tomto období došlo k likvidaci národnostní heterogenity občanských aktivit. Navíc některé významné neziskové organizace (Sokol, Svaz brannosti, Jednotný svaz českých zemědělců, SSM aj.) se dostaly pod silný vliv politických stran“ (Frič, 2001, s. 13).

Roku 1946 mohly kandidovat do voleb pouze ty strany, které byly sdružené v Národní frontě. Po převzetí moci roku 1948 se Národní fronta stala nástrojem moci Komunistické strany Československa. Veškeré politické i společenské organizace musely být součástí této fronty. Tato skutečnost znemožnila existenci jakékoliv opoziční strany, která by nebyla pod vlivem KSČ (Kaplan, 2012).

Národní fronta sdružovala řadu politických stran, později zahrnovala také mnoho zájmových svazů, spolků a dalších organizací. Důležitou roli v prosazování Národní fronty sehráli komunisté, kteří prosazovali Národní frontu jako sjednotitele dělníků a pracujících proti městskému obyvatelstvu (Kaplan, 2012).

Národní fronta vznikla v roce 1945 a ukončila činnost až v roce 1990. Můžeme tedy konstatovat, že se jednalo o nejdéle fungující politickou koalici na našem území.

Po únorovém převratu v roce 1948 získala KSČ mocenský monopol, který využila k omezení či úplnému zákazu NO. Společenským organizacím i církvím byl zkonfiskován majetek. I tento politický režim preferoval jednotné a centrálně řízené organizace, které byly pod kontrolou politické moci a nesloužily primárně společenským zájmům.

Stav neziskového sektoru po roce 1948 popisuje Zpráva o neziskovém sektoru z roku 2003 následovně: *„Za socialismu nezisková autonomní sféra prakticky neexistovala a některé organizace fungovaly jako součást Národní fronty“ (Zpráva o neziskovém sektoru, 2003, s. 10).* *„Po roce 1948 byly ony tisíce spolků plošně zrušeny či formálně převedeny pod ROH (Revoluční odborové hnutí) a centrální instituce. Důležité posty v těchto organizacích byly obsazovány podle zásad politické práce ve společenských organizacích s využitím zmíněné již formy Národní fronty“ (Anderle, 2005, s. 9).*

2.1.6 Pražské jaro

Ve druhé polovině 60. let docházelo k uvolňování poměrů, které vyvrcholilo Pražským jarem v roce 1968. Pražské jaro byl pokus o politickou reformu, která měla za cíl změnit přísný socialismus na „*Socialismus s lidskou tvář*“, tedy socialismus bez cenzury, železné opony, perzekucí atd.

Pavol Frič shrnuje poměry v neziskovém sektoru během Pražského jara následovně: „*V tomto období se razantně zvýšil zájem občanů o věci veřejné, byla obnovena aktivita několika významných neziskových organizací (Junák, Sokol), byly iniciovány různé sbírkové akce (Konto SOS) a vznikaly nové politické organizace (KAN, Klub 231), které reagovaly na změnu situace*“ (Frič, 2001, s. 12).

Tento pokus o politickou a společenskou reformu byl však potlačen v ranních hodinách 21. srpna 1968, kdy na území ČSR vpadla vojska Varšavské smlouvy. Následovalo období normalizace, po které se poměry v neziskovém sektoru znovu zpřísnily a činnost většiny NO byla opět perzekuována.

2.1.7 Neziskový sektor v období normalizace

Po násilném potlačení Pražského jara v roce 1968 a následné okupaci Československa byla veškerá činnost znovu potlačena a perzekuována.

V 70. letech vznikaly petiční iniciativy, které cílily na dodržování lidských práv a prosazování občanských svobod. Ačkoliv jakákoliv forma podobných uskupení byla striktně potlačována, režimu se nikdy nepovedlo tyto aktivity zcela potlačit. Nejznámější iniciativou byla Charta 77 (Skovajsa, 2010).

Ve druhé polovině 80. let výrazně vzrostla podpora a participace občanů v nezávislých iniciativách, které se rozšířily do všech oblastí společenského života. Všechny tyto aktivity napomohly vytvořit ve společnosti atmosféru, která vedla až k pádu komunistického režimu v roce 1989. Pádem komunistického režimu definitivně skončilo období, ve kterém byl neziskový sektor potlačován a nastalo období mnoha změn, během kterých byly obnoveny či nově založeny tisíce nových organizací (Rektořík, 2010).

2.2 Vývoj neziskového sektoru po roce 1989

Zásadní zlom přišel po listopadovém převratu na podzim roku 1989. Prudce začal stoupat počet politických stran, soukromých podniků a také počet subjektů v neziskovém sektoru. Těmito subjekty jsou myšleny občanská sdružení, nepolitické organizace, spolky, nadace, církve apod.

Nutno podotknout, že i přes rychlý rozvoj se musel neziskový sektor potýkat s odmítavým postojem ze strany představitelů polistopadových vlád, kteří ani několik let po změně politického režimu nedokázali vytvořit pro správné fungování NO, vhodné prostředí ani legislativní podmínky. Hlavní problémy byly:

- nedostatečné daňové zvýhodnění příspěvateľů,
- nekoncepčnost vládní politiky,
- nedostatek jasných právních předpisů,
- nedostatečná morální podpora,
- omezenost při obhajobě práv občanů (Frič, 2010).

Tento stav se nepochybně podílel mimo jiné i na způsobu, jakým veřejnost pohlížela a stále pohlíží na činnost a přínos NO. I přes to si však NO našly své místo ve společnosti a jejich přínos v mnoha oblastech společenského života je nezpochybnitelný.

2.2.1 Etapy vývoje neziskového sektoru v České republice po roce 1989

Jak již bylo zmíněno v předchozí části, po roce 1989 nastalo období mnoha změn a neziskový sektor prošel divokým vývojem. Tento vývoj je rozdělen do více etap, které jsou blíže specifikovány z hlediska důležitých změn (legislativní i jiné) a postojů státu, tedy vlády k NO.

- 1) Období od roku 1990 do roku 1992
- 2) Období od roku 1993 do roku 1997
- 3) Období od roku 1998 do roku 2001
- 4) Období od roku 2002 do roku 2006
- 5) Období od roku 2007 do roku 2009
- 6) Období od roku 2010 do roku 2014
- 7) Období od roku 2015 do současnosti

2.2.2 Období od roku 1990 do roku 1992

„Připočteme-li k tomu stav nesvobody počínající rokem 1939, tak teprve po 51 letech, dne 27.března 1990 přijímá československé Federální shromáždění zákon č. 83/1990 Sb. „O sdružování občanů“ a zákon č. 84/1990 Sb. „O právu shromažďovacím“. První z těchto zákonů dává občanům velice demokratickou možnost sdružovat se, když dřívější termín spolek nahrazuje pojmem sdružení. Sdružení zákon charakterizuje jako spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace.“ (Anderle, 2005, s. 2)

Neziskový sektor se na začátku 90. let potýkal s nedostatkem lidských zdrojů, jelikož řada lidí po revoluci opustila dobrovolnické iniciativy a odešla do státní správy nebo přímo do politiky. Byl založen Nadační investiční fond a vznikla Rada vlády pro nadace.

Růst neziskového sektoru podpořily mimo jiné i dary od zahraničních dárců na podporu nově vznikajícího demokratického režimu a rozvoje demokratických hodnot.

Pospíšil popsal zahraniční podporu těmito slovy: *„v České republice začaly pracovat první evropské a americké nadace. Nicméně nová česká organizace byla naneštěstí slabá, v důsledku čehož byly neziskové organizace schopny pojmout pouze část nabízené pomoci“* (Czech Republic Country Report, 2006, s. 7).

2.2.3 Období od roku 1993 do roku 1997

V období od roku 1993 do roku 1997 se u moci vystřídaly dvě vlády vedené premiérem Václavem Klausem.

„Stát formoval svůj vztah k neziskovému sektoru skepticky a rezervovaně (nedostatek vůle rozdělit Nadační investiční fond, váhání nad novým zákonem o nadacích). Představy o neziskovém sektoru ovlivňuje debata dvou vůdčích politických osobností, Václava Havla a Václava Klause, o podstatě tzv. občanské společnosti. Státní politika v této době zaostala za vlastním samovolným vývojem neziskového sektoru; přesto státní podpora neziskovému sektoru zůstává stabilní“ (Zpráva o neziskovém sektoru, 2003, s. 22).

Názory obou mužů na občanskou společnost byly v přímém rozporu. Václav Havel narozdíl od Václava Klause spojoval rychlý rozvoj neziskového sektoru s vyzrálostí občanské společnosti. Tuto myšlenku Václav Klaus odmítal.

Během demise vlády premiéra Václava Klause na konci roku 1997 hodnotily NO přístup Klausovy vlády k neziskovému sektoru viz. Tabulka 1 jako „velmi špatný“ (15,5 % respondentů) nebo „spíše špatný“ (38,5 % respondentů). Více než polovina dotázaných tedy hodnotila přístup státu negativně. Jako „velmi dobrý“ nebo „spíše dobrý“ hodnotilo přístup vlády méně než 10 % dotázaných (Frič, 2010).

Tabulka 1 Hodnocení přístupu vlády k neziskovým organizacím

Hodnocení přístupu vlády k neziskovým organizacím:		
Č.	Dotázaných: 1052	%
1.	velmi dobrý	0,3
2.	spíše dobrý	9,2
3.	ani dobrý, ani špatný	27,5
4.	spíše špatný	38,5
5.	velmi špatný	15,5
6.	nevím	9,0

Zdroj: Vlastní zpracování podle Friče 2010

2.2.4 Období od roku 1998 do roku 2001

Po demisi druhé vlády Václava Klause na konci roku 1997 se stal na krátkou dobu premiérem Josef Tošovský. Toho u moci vystřídal po předčasných volbách v roce 1998 Miloš Zeman (ČSSD). Období této vlády mělo pro neziskový sektor řadu pozitivních změn. Změnil se přístup vlády k neziskovému sektoru i legislativa.

Zpráva o neziskovém sektoru popisuje vztah vlády s neziskovými subjekty takto: *„Vztah státu k neziskovému sektoru je intenzivnější a zpřesňuje se. Nový zákon o nadačních vede ke konsolidaci nadační sféry, probíhá příprava nových zákonů a zpřesňování dotačních pravidel jednotlivých ministerstev. Je obnovena činnost Rada vlády pro nestátní neziskové organizace a jsou rozděleny první finanční prostředky z Nadačního investičního fondu“* (Zpráva o neziskovém sektoru, 2003, s. 17).

2.2.5 Období od roku 2002 do roku 2006

V tomto období proběhla důležitá reforma veřejné správy. Vzniklo 14 nových územně-samosprávných celků, které známe pod názvem kraje. Pro neziskový sektor to znamenalo především nové možnosti financování, jelikož kraje mohou podporovat NO z vlastních zdrojů.

Další významnou událostí byl vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004. Vstup do Evropské unie znamenal pro neziskový sektor nové finanční výhody a příležitosti v podobě možnosti čerpání z fondů EU či navazování partnerství. Taktéž se stabilizovaly a zlepšily vztahy neziskového sektoru s vládou, která zapojila NO do tvorby strategických dokumentů.

2.2.6 Období od roku 2007 do roku 2009

Vztahy vlády a neziskového sektoru se oproti přechodným obdobím opět zlepšily. Dobrým směrem se rozvíjela také spolupráce obcí a krajů s neziskovými subjekty na regionální úrovni.

Novela zákona o dani darovací z roku 2009 osvobodila NO od povinnosti platit tuto daň. Jednalo se o vítanou úlevu, po které NO dlouhou dobu volaly, jelikož dary tvoří podstatnou část finančních zdrojů NO.

„Neziskové organizace se začínají chovat strategicky. Nutí je k tomu především požadavky dárců a poskytovatelů dotací zejména z řad EU (strukturální fondy) a veřejné správy. V roce 2008 ke strategickému plánování motivuje neziskové organizace mezera ve financování ze strukturálních fondů a také v ČR začínající dopady světové finanční krize. Obecně panuje v neziskovém sektoru povědomí o potřebnosti strategického plánování, avšak převážná většina NO nemá strategické plány v písemné podobě vytvořeny" (Zpráva o stavu neziskového sektoru v České republice, 2008, s. 19).

2.2.7 Období od roku 2010 do roku 2014

Byla schválena novela zákona o nadacích a nadačních fondech. Taktéž došlo ke schválení novely zákona o obecně prospěšných společnostech.

Období od roku 2010 se neslo ve znamení doznívající hospodářské krize, jejíž důsledky popisuje Zpráva o stavu neziskového sektoru v České republice z roku 2011 následovně: „*V roce 2011 se zhoršila finanční situace mnoha organizací občanské společnosti. Existenční problémy řeší i organizace, které byly doposud považovány za stabilní. Zkracuje se doba finančního zajištění. Organizace občanské společnosti zpravidla nedisponují finančními rezervami. Finanční krize způsobila tlak na organizace občanské společnosti, které vyhledávají nové možnosti a nové příležitosti*“ (Zpráva o stavu neziskového sektoru v České republice", 2011, s. 4).

Nový občanský zákoník, který vešel v platnost v roce 2014 (Zákon č. 89/2012 Sb.), přinesl novou úpravu právních forem NO. Taktéž přinesl doposud chybějící rejstřík občanských sdružení.

2.2.8 Období od roku 2015 do současnosti

V polovině roku 2015 došlo ke schválení nové Státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro léta 2015 - 2020, která nastavuje rámec pro spolupráci neziskového sektoru a státu. Dokument je zaměřený na efektivnější přerozdělování zdrojů i větší transparentnost. Nová politika státu vůči NO mimo jiné nově rozděluje NO podle jejich funkce na:

- servisní,
- zájmové,
- advokační,
- filantropické (Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020).

Evropská migrační krize, jež vyvrcholila v roce 2015, zhoršila způsob, jakým veřejnost vnímá neziskový sektor. Aktivismus a snaha některých NO a aktivistů pomoci uprchlíkům vyvolala u veřejnosti mnohé negativní reakce, které se snášejí i na ostatní NO. I přes skutečnost, že se zaměřují na jiný druh činnosti (péče o nemocné děti, seniory nebo handicapované atd.). Negativní smýšlení veřejnosti o neziskovém sektoru se nepodařilo zlepšit ani v následujících letech a prohlubuje se i dnes.

Tuto kritiku, jenž se do značné míry objevuje převážně z neznalosti a nepochopení role NO ve společnosti, podporují i mnozí politici či média. Kritičtí jsou i čelní představitelé státu včetně prezidenta České republiky Miloše Zemana, který opakovaně kritizoval činnost NO a volal po zredukování finančních prostředků, které NO získávají od státu.

Premiér Andrej Babiš si stěžoval na nečinnost neziskového sektoru v době koronavirové krize těmito slovy „*Ovšem od prvních okamžiků, kdy se v naší zemi projeví symptomy krize s koronavirem, postrádám pomoc z neziskového sektoru*“ napsal doslova Babiš (Janáková, 2020). Za svá slova se stal terčem ostré kritiky ze strany organizací jako je například Život 90 nebo Greenpeace. V důsledku této kritiky se později omluvil a poděkoval všem NO za odvedenou práci během epidemie Covid-19.

Kritika některých médií vůči neziskovému sektoru v kombinaci se zvyšujícím se tlakem ze strany politiků bezpochyby komplikuje činnost NO, jež poslední roky čelí výhružkám i zastrašování z řad občanů České republiky. Neziskový sektor má velice malé možnosti, jak se podobným útokům či dezinformacím bránit, jelikož disponují pouze omezenou mediální silou. I přes nemalé komplikace v podobě zhoršujícího se obrazu u veřejnosti, se českým NO daří zlepšovat kvalitu i nabídku služeb (Index udržitelného rozvoje občanského sektoru v ČR, 2018).

Legislativní změny

V roce 2015 byla zrušena povinnost NO platit registrační poplatky. Zavedení elektronické evidence tržeb (EET) a povinnost měsíčního kontrolního hlášení DPH zvýšily zátěž NO. Stupňuje se také tlak na transparentnost NO, což vede ke zvýšenému množství kontrol a omezení, které kromě administrativní zátěže NO nepřináší prakticky žádné výsledky.

2.3 Charakteristika neziskových organizací

V rámci české legislativy nejsou organizace působící v neziskovém sektoru přímo definovány. Vycházíme proto z definice zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů. Zákon definuje pojem „*poplatník, který nebyl založen nebo zřízen za účelem podnikání...*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů).

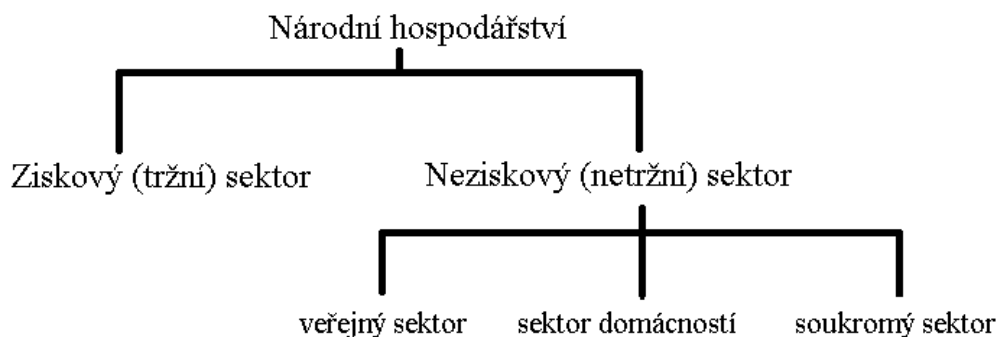
Neziskové organizace lze chápat jako subjekty, které nejsou zakládány nebo zřizovány za účelem vytváření zisku. To však neznamená, že ze své činnosti zisk nemají. Nicméně zisk není prioritním účelem fungování těchto organizací a nerozdělují jej mezi zakladatele, členy orgánů ani zaměstnance. Je používán pro další rozvoj organizace. Obvykle slouží veřejným zájmům a potřebám nebo zájmům samotných členů těchto organizací.

V České republice se vyskytují nejčastěji neziskové organizace v těchto oblastech: kultura a umění; sport a rekreace; vzdělání a výzkum; zdraví; sociální služby; ekologie; politika a náboženství (Vašítková, 2008).

2.3.1 Neziskové organizace v národním hospodářství

K lepšímu porozumění důležitosti existence a fungování NO je třeba vymezit prostor, ve kterém NO stojí v rámci národního hospodářství. Nejsnadnější dělení je podle způsobu, kterým jsou organizace financovány viz. Obrázek 1.

Obrázek 1 Členění národního hospodářství na základě způsobu financování

Zdroj: Vlastní zpracování dle Rektořika 2010

Ziskový (tržní) sektor

Do ziskového sektoru řadíme subjekty založené s cílem dosažení zisku, financované z prodeje statků za tržní cenu. Tržní cena je stanovena na základě vztahu nabídky a poptávky (Šimková, 2012).

Neziskový (netržní) sektor

Cílem neziskového sektoru není tvorba zisku, nýbrž realizace cílů nebo poslání prostřednictvím veřejné služby, kterou sledují společenský zájem. Financované jsou pomocí přerozdělovacích procesů (Šimková, 2012).

Třetí sektor

Frič popisuje třetí sektor následujícími slovy: „*Neziskový sektor se někdy označuje i termínem "třetí sektor", čímž se zdůrazňuje, že jde o sektor působící mezi státem a trhem*“ (Fric, 2001, s. 48).

Hopkins (2017) uvádí: „*The third sector is the seedbed for organized efforts to deal with social problems*“ což lze volně přeložit jako: Třetí sektor je zárodkem pro organizované úsilí při boji se sociálními problémy.

2.4 Typologie neziskových organizací

Členit neziskové organizace můžeme podle jejich právní normy. Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů řadí mezi NO tyto organizace:

- občanská sdružení (spolky) včetně odborových organizací,
- zájmová sdružení právnických osob, pokud mají tato sdružení právní subjektivitu,
- politické strany a hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace, nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- obce a kraje,
- veřejné vysoké školy,
- příspěvkové organizace,
- školské právnické osoby podle zvláštního předpisu,
- organizační složky státu a územních samosprávných celků,
- veřejné výzkumné instituce,
- státní fondy a subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Je nezbytně nutné z tohoto seznamu vynechat státní neziskové organizace, které primárně realizují a zajišťují výkon státní správy. Po odečtu těchto organizací můžeme

do nestátního neziskového sektoru řadit tyto typy organizací, které jsou nejpočetnější a vzhledem k tématu této práce nejrelevantnější:

- **spolky a pobočné spolky** (nově podle NOZ), dříve občanská sdružení a jejich organizační jednotky (podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů),
- **nadace a nadační fondy** (dříve podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, nyní podle NOZ),
- **účelová zařízení církví**, zřizované církvemi a náboženskými společnostmi podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, v platném znění; dříve Církevní právnické osoby,
- **obecně prospěšné společnosti** podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech (nyní již zrušeného; existující obecně prospěšné společnosti však podle něj stále fungují),
- **ústavy** (podle NOZ),
- **školské právnické osoby**, registrované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a zahrnující ve významné převaze také církevní školy (Neziskovky.cz, 2015).

Znaky soukromých neziskových organizací podle Státní politiky vůči NO v letech 2015 - 2020.

Typické NO naplňují následující znaky mezinárodně sdílené definice NO.

- organizovanost (stálá, formalizovaná struktura),
- soukromý charakter a nezávislost na státu (soukromoprávnost),
- nerozdělování zisku (mezi členy a rozhodující osoby),
- samosprávnost (vnitřní struktura),
- dobrovolnost (ve smyslu „s účastí dobrovolníků“) (Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020).

Členění nestátních neziskových organizací podle funkce

Současný legislativní dokument Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020 zjednodušuje členění typů NO dle jednoho z nejdůležitějších znaků, kterým je jejich funkce na:

- servisní NO,
- advokační NO,
- zájmové NO,
- filantropické NO (Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020).

Detailnější popis typů NO podle Státní politiky vůči nestátním neziskovým organizacím nám ukáže následující tabulka (Tabulka 2):

Tabulka 2 Typologie nestátních neziskových organizací v ČR podle funkcí

Funkce	Hlavní činnost	Vnitřní struktura
Servisní	Vzdělávání, sociální péče, zdravotní péče, humanitární pomoc, kultura	Převážně nečlenské
Advokační	Ochrana životního prostředí, práv menšin, zvířat, spotřebitelů, boj proti korupci, kulturní aktivity	Členské i nečlenské
Zájmové	Volnočasové aktivity, sport zahrádkáři, komunitní spolky atd.	Členské
Filantropické	Poskytující dary	Převážně nečlenské

Zdroj: Vlastní zpracování podle webu (neziskovky.cz, 2015)

2.5 Možnosti financování nestátních neziskových organizací

Logickým cílem každé NO je zajištění dostatku finančních zdrojů nezbytných pro existenci a naplnění cílů organizace. U neziskových subjektů je získávání finančních prostředků poměrně komplikované téma.

Nestátní neziskové organizace ve svém vlastním zájmu nemohou spoléhat na jediný finanční zdroj, protože případný výpadek či omezení financování by mohlo mít katastrofální dopady na fungování a samotnou existenci NO. Nejlepším řešením je diversifikace zdrojů pro financování.

2.5.1 Samofinancování

Jednou z možností, jak organizace mohou získat peněžní prostředky je samofinancování. Samofinancování lze označit jako nezbytný způsob, jak snížit závislost na zdrojích cizího původu. Jedná se o vlastní činnost NO, do které spadá například:

- prodej výrobků a služeb (například pokud organizace provozuje chráněnou dílnu nebo farmu), lze tyto výrobky prodávat dál. I když většinou za menší nebo symbolickou cenu, která je menší oproti ceně tržní,
- členské příspěvky a poplatky (občanská sdružení, například církve, politické strany atd.) u těch organizací, které fungují na členském principu, lze vybírat tyto příspěvky, jež mohou vytvořit pravidelný a stabilní příjem,
- příjmy z pronájmu (za předpokladu, že vlastní nějaký majetek), lze ho pronajmout, čímž si NO vytvoří další zdroj financování,
- pořádání výdělečných akcí (aukce, trhy atd.).

2.5.2 Veřejné financování

Jedná se o financování z veřejných rozpočtů v rámci dotační politiky České republiky. Prostředky přerozdělují příslušné orgány (města, obce, úřady, ministerstva). Pro mnoho organizací je tento způsob financování zásadním a nezbytným zdrojem příjmů nutný k přežití a fungování. Mohou mít následující podobu (Boukal & Vávrová, 2007):

- Smlouvy a veřejné zakázky (přímá podpora)
- Dotace (například kraje, města)
- Mandatorní transfery (politické strany, soukromé školy atd.)
- Daňová zvýhodnění (nepřímá podpora)

2.5.3 Neveřejné financování

Způsob získávání finančních prostředků většinou v podobě darů a sponzorství od soukromých subjektů. Finance z neveřejných zdrojů mohou mít následující podoby:

- individuální dárcovství,
- firemní dárcovství,
- prostředky od nadací a nadačních fondů,
- ostatní (dárcovské SMS, veřejné sbírky, loterie, tomboly...)

(Krechovská et al., 2018).

2.5.4 Vícezdrojové financování

Vícezdrojové financování můžeme označit za základní kámen pro úspěšné fungování NO. Dnes už si je většina organizací vědoma nutnosti diversifikace zdrojů. Vláda usiluje snižování závislosti neziskového sektoru na státu. Všechny NO by se měly v rámci stabilnější pozice naučit využívat daňové úlevy, spolupracovat se soukromými subjekty a vytvářet vlastní finanční zdroje (Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru, 2009).

Způsoby financování mohou mít různé podoby. Nejčastější způsob financování NO je peněžní, ty tvoří více než tři čtvrtiny příjmů NO v České republice. Další způsob, kterým organizace zvyšují svůj příjem jsou zdroje naturální. Například vybavení, potraviny, technická pomoc atd. Jako další, neméně důležitým naturálním příjmem může být také ocenění práce dobrovolníků (Frič, 2001).

2.5.5 Fundraising

Pojem fundraising je relativně nový a do češtiny se nepřekládá. Lze ho chápat jako rozšiřování zdrojů financování. Fundraising se zabývá systematickým vyhledáváním a shromažďováním finančních i nefinančních prostředků pro zajištění trvalé udržitelnosti a rozvoj NO.

„Fundraising nesouvisí pouze s finanční stránkou podpory projektu, ale poskytuje dárci i pocit začlenění, participace a měl by mu přinášet především dobrý pocit, který souvisí se samotným historickým základem fundraisingu. Ten úzce souvisí s filantropií, která je sama souborem činností, které vedou podpoře dalších osob za účelem dosažení vyšší kvality života jedince i společnosti. Je a také v minulosti bylo otázkou prestiže, když

majetní lidé uplatňovali filantropii například poskytováním almužen, nebo přispíváním na různé organizace jako sirotčince nebo vzdělávací instituce. V Čechách má tedy filantropie velmi zakořeněnou tradici a fundraising se dá považovat za jejího následovníka v dnešní době“ (Hloušek & Hloušková, 2011, s. 73).

2.6 Vývoj počtu nestátních neziskových organizací v České republice od roku 1989

Po listopadových událostech roku 1989 a následného pádu komunistického režimu, dochází k výraznému zvýšení počtu NO působících na území České republiky. Vzhledem k tématu práce je nutné oddělit státní neziskové organizace od nestátních neziskových organizací, jež jsou pro tuto práci relevantní. Tato část se tedy zaměří pouze na vývoj počtu nestátních NO.

2.6.1 Počet nestátních neziskových organizací

V následujících tabulkách porovnáme počty nestátních NO v jednotlivých letech. Nejčastější formou NO jsou spolky (do roku 2014 občanské sdružení), kterých už v roce 1990 vzniklo více než tři a půl tisíce.

Určit skutečný počet NO v České republice je poměrně obtížné vzhledem k tomu, že zdroje použité pro tuto práci se neshodují. Jedním z důvodů je i skutečnost, že ne všechny organizace o sobě poskytují relevantní data. Do roku 2014 například nebyla povinnost ohlášení zániku spolku, tudíž byly i zaniklé spolky evidovány mezi existujícími, což značně komplikuje relevantnost dohledaných dat.

I přes povinnost zveřejňovat data to mnoho spolků ani po několika letech nedělá. Situaci se od roku 2018 snaží řešit Ministerstvo spravedlnosti, které se snaží tyto spolky oslovit a zjistit, zda stále fungují (Index udržitelného rozvoje občanského sektoru v ČR, 2018).

Tabulka 3 Statistika počtu NO v letech 1990 - 2000

Rok	Spolky (dříve Občanská sdružení)	Nadace	Nadač ní fondy	Obecně prospěšné společnosti	Organizační jednotky sdružení	Evidované právnícké osoby
1990	3 879	-	-	-	-	-
1991	9 366	-	-	-	-	-
1992	15 393	1 151	-	-	-	-
1993	21 694	2 786	-	-	-	-
1994	24 978	3 800	-	-	-	-
1995	26 814	4 253	-	-	-	-
1996	27 807	4 392	-	1	-	-
1997	30 297	5 238	-	52	-	-
1998	36 046	55	71	129	-	-
1999	38 072	272	695	560	-	-
2000	42 302	282	735	557	-	-

Zdroj: vlastní zpracování podle (Aktualizovaná statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990-2017)

Z přechodí tabulky lze vypočítat, že během let 1990 až 2000 počet spolků v České republice vzrostl více než desetinásobně. Ke konci roku 2000 existovalo více než 42 000 spolků. Na začátku roku 1996 vstoupil v platnost Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, kterých bylo v roce 2000 více jak pět set.

V roce 1998 nastal kritický pokles počtu nadací, jelikož vstoupil v platnost zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech. Zákon měl přísnější požadavky na nadace a také je rozdělil na nadace a nadační fondy.

Tabulka 4 Statistika počtu NO v letech 2001 - 2013

Rok	Spolky (dříve Občanská sdružení)	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti	Organizační jednotky sdružení	Evidované právnícké osoby
2001	47 101	299	784	701	-	-
2002	49 108	330	825	762	30 547	4 785
2003	50 997	350	859	884	31 509	4 946
2004	53 306	362	898	1 038	32 020	4 927
2005	54 936	368	925	1 158	33 178	4 605
2006	58 347	380	992	1 317	28 868	4 464
2007	61 802	390	1048	1 486	29 378	4 446
2008	65 386	411	1 095	1 658	29 752	4 399
2009	68 631	429	1 168	1 813	30 640	4 347
2010	70 558	446	1 190	1 888	30 854	4 332
2011	76 126	487	1 358	2 208	33 599	4 376
2012	79 462	493	1 400	2 409	34 656	4 373
2013	84 430	532	1 430	2 685	34 536	4 172

Zdroj: vlastní zpracování podle (Aktualizovaná statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990-2017)

V roce 2002 poprvé roste počet všech typů neziskových organizací, které dnes známe. Nejmarkantněji roste opět počet spolků a také Obecně prospěšných společností. Počet nadací i nadačních fondů taktéž roste, nikoliv však závratným tempem. Pomalu klesá počet evidovaných právníckých osob.

Období od roku 2001 významně ovlivňuje vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004, kterým se změnil způsob financování NO. Vstupem do unie končí možnost čerpat prostředky z fondů předvstupní pomoci. Nově se čerpá ze strukturálních fondů, což je pro mnohé organizace komplikované. Členství České republiky v Evropské unii

však posiluje vliv a význam neziskového sektoru. Taktéž došlo k vytvoření krajů, což vede ke zlepšení situace NO na regionální úrovni (Skovajsa, 2010).

Tabulka 5 Statistika počtu NO v letech 2014 - 2019

Rok	Spolky (dříve Občanská sdružení)	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnos ti	Zapsan é ústavy	Církevní organizac e	Pobočné spolky
2014	86 956	508	1 407	2 926	123	4 158	26 118
2015	89 584	505	1 518	2 894	388	4 166	26 423
2016	92 878	516	1 635	2 792	686	4 177	26 370
2017	92 171	533	1 797	2 719	892	4 171	26 414
2018	93 651	515	1 670	2 774	752	4 171	26 414
2019 (03)	99 558	556	2 017	2 810	1 083	4 138	26 497

Zdroj: (Aktualizovaná statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990-2017) (Index udržitelného rozvoje občanského sektoru v ČR, 2018).

Dne 1. 1. 2014 nabyl účinnosti Nový občanský zákoník. Občanská sdružení byla s nabytím platnosti nového zákoníku převedena na spolky. Nadále stoupá počet všech druhů NO.

3 Metodika

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické části a praktické části.

Teoretickou část představuje literární rešerše zpracovaná na základě studia odborných literárních pramenů českých i zahraničních autorů, internetových online zdrojů i zahraničních zdrojů zaměřujících se na neziskový sektor a dobročinné aktivity.

Praktická část je zaměřena na samotnou problematiku, která je tématem této práce, tedy analýza využívání dotačních titulů vybranou neziskovou organizací. Pro tuto práci byly vybrány tři nestátní neziskové organizace sídlící a působící v Jindřichově Hradci a okolí, jež považuji s ohledem k tématu této práce za vhodné.

Jako první organizaci jsem zvolil Otevřená OKNA, z.ú. zaměřený na pomoc a práci s handicapovanými, nemohoucími, či staršími lidmi. Jelikož je v úzkém okruhu naší rodiny handicapovaná osoba, je mi činnost tohoto ústavu dlouhodobě velmi dobře známa a rád bych o jejich aktivitách napsal, neboť je považuji za velmi přínosné a nedostatečně oceněné.

Druhou organizací je ICM Jindřichův Hradec z.s., jež se zaměřuje na práci s mládeží a vzdělávání mládeže. Pravidelně jsem se účastnil dobrovolných aktivit, jež spolek organizoval. S pomocí tohoto spolku jsem také několikrát vycestoval do zahraničí a navázal přátelství s lidmi z celého světa.

Třetí organizací je Svět Fantazie, z.ú., jež mě zaujal širokou škálou aktivit a vzdělávacích programů pro lidi všech věkových skupin i zajímavým prostředím, ve kterém se aktivity konají.

Metodou komparace porovnávám právní formy organizací, dále jak jednotlivé organizace využívají dotační tituly, jaké jsou zdroje a principy financování a v jaké míře dovedou sami financovat své projekty.

Informace dále prezentované jsou získány primárně z veřejně dostupných výročních zpráv na internetových stránkách organizací, jež jsou NO ze zákona povinny zveřejňovat či z analýzy interních zpráv a dat, které mi ochotně poskytly ředitelky a zaměstnanci těchto organizací během konzultací či emailové nebo telefonické korespondence.

Cílem analýzy dat bylo získat dostatek informací o finančním stavu jednotlivých organizací a způsobech, kterými organizace nakládají s finančními prostředky.

4 Komparační analýza a využívání dotačních titulů

V této kapitole budou blíže popsány organizace, jež jsem pro tuto práci zvolil. Zkoumanými subjekty budou tři organizace působící ve městě Jindřichův Hradec a jeho okolí. Jedná se o dva zapsané ústavy (z. ú.) a jeden zapsaný spolek (z. s). Analyzována bude jejich činnost a aktivity, způsoby financování a využití dotačních titulů.

4.1 ICM Jindřichův Hradec z.s.

Akreditované Informační centrum mládeže v Jindřichově Hradci vzniklo v roce 2015. Zaměřuje se na celoroční práci s dětmi a mládeží. Poskytuje široké spektrum volnočasových aktivit pro mladé lidi, ale i řadu vzdělávacích programů pro širokou veřejnost (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

4.1.1 Základní informace

Organizace sídlí na Náměstí Míru 7 v Jindřichově Hradci. Ředitelkou je Mgr. Marcela Kubincová. V Současné době zde pracují 4 lidé, z toho 2 na dohodu a pracovní činnosti. V kanceláři taktéž pracuje dobrovolník z Anglie, který je zde v rámci Evropské dobrovolné služby.

Spolek je součástí české informační sítě pro mládež, kterou tvoří 42 ICM. Tuto síť zastřešuje Národní informační centrum pro mládež.

Činnost spolku:

- Evropský vzdělávací program ERASMUS+

Jednou z hlavních priorit spolku je aktivní účast, příprava a realizace projektů v rámci vzdělávacího programu Erasmus+. ICM se zaměřuje především na krátkodobé projekty v trvání od jednoho do tří týdnů. Těmito projekty jsou Výměny mládeže a Tréninkové kurzy. Tyto aktivity jsou určeny mladým lidem, s důrazem na věkovou skupinu 13 až 30 let. Velkou výhodou těchto projektů je skutečnost, že většinu nákladů účastníků, přibližně tři čtvrtiny hradí pořádající subjekt z grantu EU, tudíž jsou cenově snadno dostupné a dávají mladým lidem možnost vycestovat za velmi nízké náklady.

- **European Solidarity Corps (ESC)**

ICM Jindřichův Hradec je hostitelskou i vysílající organizací ESC, do nedávna EVS (European Voluntary Service), což lze přeložit jako Evropská dobrovolná služba. Jedná se o neplacenou dobrovolnickou činnost, vykonávanou po dobu dvou měsíců až jednoho roku v jiné zemi Evropské unie i mimo. Z programu ESC se hradí ubytování, doprava, strava a je vypláceno i menší kapesné. Dobrovolník obvykle pracuje s dětmi a mládeží nebo starými lidmi, případně se žadateli o azyl (Naerasmusplus.cz, 2020).
- **Podpora participace mládeže**

Apolitické celodenní aktivity zacílené na studenty středních a základních škol posilující zájem mladých lidí o dění kolem nás. Obvyklá forma je pořádání strukturálních dialogů, kde se mladí lidé setkávají s politickými činiteli, aktivisty nebo podnikateli a diskutují o aktuálních problémech na regionální i státní úrovni a o možných řešeních těchto problémů. Výsledkem snahy ICM Jindřichův Hradec o participaci mladých lidí bylo mimo jiné i založení místního parlamentu dětí a mládeže.

4.1.2 Přehled projektů a dotačních titulů

Na výše zmíněné aktivity dostává spolek ICM Jindřichův Hradec finanční prostředky z následujících zdrojů:

Program Erasmus+

Program Erasmus+ je vzdělávací program Evropské unie pro období 2014 až 2020 zaměřený na spolupráci v oblasti vzdělávání. Nahradil předchozí programy (Erasmus, Comenius, Grundtvig atd.)

Účastní se ho všechny členské státy Evropské unie, členské státy Evropského hospodářského prostoru (Island, Norsko, Lichtenštejnsko), ale i další partnerské země jako například Turecko, Rusko, Arménie, Ukrajina, Libanon, Izrael, Alžírsko a mnohé další státy (Naerasmusplus.cz, 2020).

Erasmus+ dále dělíme na tři klíčové akce:

- KA 1 - Vzdělávací mobilita jednotlivců
- KA 2 - Spolupráce na inovacích a výměna osvědčených postupů

- KA 3 - Podpora reforem vzdělávací politiky

Projekty financované programem Erasmus+

V následujících tabulkách (Tabulka6 a Tabulka7) je souhrn všech projektů ICM Jindřichův Hradec, na které byly získány prostředky ze vzdělávacího programu Erasmus+ od roku 2015 do současnosti.

Tabulka 6 Projekty KA3 financované programem Erasmus+

Číslo	Program EU	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	KA3	2015	2015-3-CZ01-KA-347-022630	„JUNULARA II“	120 000 Kč
2	KA3	2016	2016-3-CZ01-KA347-034255	„Tvůj hlas může rozhodnout“	224 000 Kč
3	KA3	2017	2017-2-CZ01-KA347-035635	„Zvol si svého prezidenta“	133 000 Kč
4	KA3	2018	2018-1-CZ01-KA347-047734	„Politika není sprosté slovo“	801 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

Popis projektů:

Všechny projekty hrazené programem Erasmus+ KA3 proběhly ve formě již zmíněných strukturovaných dialogů v letech 2015 až 2018. Každý rok se dialogy konaly jednou měsíčně po celý rok s výjimkou letních prázdnin. Celkem se jedná o 4 projekty zaměřené na participaci mládeže. Strukturované dialogy se uskutečnily v Jindřichově Hradci v budově školy Obchodní akademie T. G. Masaryka a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Jindřichův Hradec.

Každý rok bylo do projektu zapojeno nejméně 250 žáků z Jindřichova Hradce a okolí. Účastníky byli zejména studenti středních a základních škol a jejich učitelský doprovod. Dalšími účastníky byli přednášející, většinou lidé s rozhodovacími pravomocemi na regionální, národní či evropské úrovni (starostové, členové obecních či krajských zastupitelstev, poslanci, senátoři, europoslanci) a také pracovníci s mládeží.

Náklady byly hrazeny programem Erasmus+ ve výši 100 %. Finanční prostředky byly použity následujícím způsobem:

- zaplacení pronájmu prostor
- zakoupení či pronájem dataprojektorů a zvukové techniky
- zakoupení občerstvení pro účastníky
- proplacení cestovních nákladů zúčastněných řečníků i diváků (ICM Jindřichův Hradec, 2020)

Tabulka 7 Projekty KA1 financované programem Erasmus+

Číslo	Program EU	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	KA1	2015	2015-1-CZ01-KA105-012682	„The rights of children versus parents“	238 000 Kč
2	KA1	2015	2015-2-CZ01-KA105-014097	„Equal job opportunities“	512 000 Kč
3	KA1	2015	2015-2-CZ01-KA105-014128	„Do not be afraid Structured Dialogue“	316 000 Kč
4	KA1	2016	2016-1-CZ01-KA105-023654	„Young people for their future „	665 000 Kč
5	KA1	2016	2016-1-CZ01-KA105-023167	„Geting to know“	169 000 Kč
6	KA1	2017	2017-1-CZ01-KA105-034629	„Fulfilling the strategy to combat social exclusion in practise“	1 373 000 Kč
7	KA1	2017	2017-2-CZ01-KA105-035636	„Digital learning in Practice“	245 000 Kč
8	KA1	2017	2017-2-CZ01-KA105-035638	„Youth Opportunities in the EU“	183 000 Kč
9	KA1	2018	2018-1-CZ01-KA125-047913	„European“	208 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

Popis projektů:

Projekty hrazené programem Erasmus+ KA1 proběhly v České republice ve formě mezinárodní výměny mládeže. Každý z projektů se týkal jednoho konkrétního tématu, jež je obsažen vždy v názvu konkrétního projektu.

Pravidelně se účastnilo 30 až 60 lidí ve věku od 15 do 30 let z členských nebo partnerských zemí účastnících se programu Erasmus+. Projekty se vždy konaly ve dvou etapách, vždy s novými účastníky. Jednotlivé státy zastupovali čtyři lidé a jeden či dva vedoucí skupiny. Projekty umožnily mladým lidem ze zahraničí vycestovat do České republiky. Českým občanům projekty umožnily poznat nové lidi i kultury, získat nové zkušenosti a rozšířit své jazykové dovednosti (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

Financována byla všem účastníkům většina cestovních nákladů do výše až 360 euro. Pořadatelská organizace ICM Jindřichův Hradec zpětně proplácela:

- Cestovní náklady (doprava zahraničních účastníků do České republiky i doprava v rámci České republiky)
- Mimořádné náklady (víza, povolení k pobytu, očkování)

Většina účastníků se do tohoto limitu obvykle vešla. Problémy měli pouze ti účastníci, kteří přiletěli ze vzdálenějších destinací a měli tudíž větší cestovní náklady v důsledku drahých letenek, nutnosti platit za víza atd. Finanční náklady nad limit si účastníci museli proplatit sami.

Financovány byly i následující položky:

- Náklady na organizaci (pronájem ubytovacích prostor, strava účastníků atd.
- Náklady na účastníky se specifickými potřebami (např. handicapovaní lidé)

Celková suma dotačních titulů získaných prostřednictvím programu Erasmus+ činí 5 187 000 Kč.

Projekty financované skrze Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Dalším zdrojem financí, ze kterého spolek získal dotační tituly byla podpora z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). ICM Jindřichův Hradec využilo podpory z MŠMT z následujících programů.

Programy:

- Program státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2016
- Program státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2017
- Program státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2018

V následující tabulce (Tabulka 8) lze vidět veškeré projekty financované programy MŠMT od roku 2016 do roku 2018. Tyto projekty budou následně blíže představeny.

Tabulka 8 Projekty financované z MŠMT

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2016	MSMT-22479/2015-2	JUNULARA 2016	120000 Kč
2	2017	MSMT-6170/2017-5	Činnost ICM Jindřichův Hradec 2017	300000 Kč
3	2018	0003/5/ICM/2018	Činnost ICM Jindřichův Hradec 2018	217000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

Popis projektů:

1) Projekt JUNULARA 2016

JUNULARA 2016 byl úplně prvním strukturovaným dialogem zaměřeným na participaci mládeže, jež ICM Jindřichův Hradec pořádalo. Tento projekt byl jediným ze strukturovaných dialogů plně financovaným z Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2016 MŠMT ve výši 120 000 Kč, nikoliv programem Erasmus+ jako zbylé strukturované dialogy.

Náklady využitě na financování tohoto projektu jsou stejné jako u ostatních strukturovaných dialogů s tím rozdílem, že tentokrát jej hradilo MŠMT. Jedná se především o tyto položky:

- zaplacení pronájmu prostor
- zakoupení či pronájem dataprojektorů a zvukové techniky

- zakoupení občerstvení pro účastníky
- proplacení cestovních nákladů zúčastněných řečníků i diváků

2) Činnost ICM Jindřichův Hradec 2017

Na Činnost ICM pro rok 2017 přispělo MŠMT z Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2017 ve výši 300 000 Kč, což bylo 43 % z původně požadované částky 700 000 Kč. Získaná dotace byla využita na pronájem kancelářských prostor, platbu za energie, náklady na účetního, finanční ohodnocení zaměstnanců spolku a další mandatorní platby.

3) Činnost ICM Jindřichův Hradec 2018

Činnost ICM pro rok 2018 byla hrazena z větší části od MŠMT Programem státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace 2018 ve výši 217 000 Kč. Dále pak Jihočeským krajem ve výši 120 000 Kč. Celkem se na projekt získalo 337 000 Kč (84 % potřebné částky, z toho 54 % od MŠMT a 30 % od Jihočeského kraje) z původně požadovaných 400 000 Kč. I tento rok byly peníze využity na základní potřeby spolku, tedy odměňování zaměstnanců, pronájmy prostor a ostatní mandatorní výdaje.

Celková podpora projektů financovaných z MŠMT činí 637 000 Kč.

Dotace Jihočeského kraje

Posledním zdrojem dotačních titulů pro ICM Jindřichův Hradec byly dotační programy Jihočeského kraje. Od roku 2016 získalo ICM podporu na 6 projektů z následujících dotačních programů:

- Podpora práce s dětmi a mládeží 2016
- Podpora práce s dětmi a mládeží 2017
- Podpora práce s dětmi a mládeží 2018
- Podpora práce s dětmi a mládeží 2019
- Podpora práce s mládeží v Jihočeském kraji v rámci naplňování koncepce MŠMT 2016
- Podpora mládeže v Jihočeském kraji v rámci Koncepce MŠMT 2019 (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020).

Projekty, na něž byla získaná dotace v letech 2016 až 2019 dále budou představeny v následující tabulce (Tabulka 9). Jednotlivé projekty blíže popíšu, uvedu dotační program, ze kterého byl každý jednotlivý projekt financován i jakým způsobem byly získané finance použity.

Tabulka 9 Podpora z dotačních programů Jihočeského kraje

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2016	415-03-002/16	Informace a poradenství pro mládež i veřejnost 2016	167 248 Kč
2	2016	150-014/16	MPDM pro Hradec	30 000 Kč
3	2017	415-03-003/17	Informace a poradenství pro mládež a veřejnost 2017	125 000 Kč
4	2018	415-03-002/18	Činnost ICM Jindřichův Hradec 2018	120 000 Kč
5	2019	150-009/19	Činnost ICM Jindřichův Hradec 2019	57 000 Kč
6	2019	415-02-019/19	Mládež v akci	100 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020)

Popis projektů:

- 1) **Informace a poradenství pro mládež i veřejnost 2016**
- 2) **Informace a poradenství pro mládež i veřejnost 2017**

Informace a poradenství pro roky 2016 a 2017 byly jedny z prvních projektů, na které spolek obdržel dotační tituly. Obdržené finanční prostředky byly využity na zaplacení nezbytných výdajů nutných pro existenci a fungování spolku (pronájem prostor, energie, náklady na zaměstnance atd.). Tyto 2 projekty předcházely projektům Činnost ICM Jindřichův Hradec z let 2017 až 2019 (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

V roce 2016 bylo z dotačního programu Jihočeského kraje Podpora práce s dětmi a mládeží 2016 vyplaceno 167 248 Kč. O rok později se vyplatilo z dotačního programu Podpora práce s dětmi a mládeží 2017 dalších 125 000 Kč. Oba projekty hradil Jihočeský kraj ve výši 100 %.

3) MPDM pro Hradec

Městský parlament dětí a mládeže v Jindřichově Hradci (MPDM) byl výstupem snahy o participaci mládeže prvního ze strukturovaných dialogů s názvem JUNULARA z roku 2016.

Obdržená dotace od Jihočeského kraje z programu Podpora práce s mládeží v Jihočeském kraji v rámci naplňování koncepce MŠMT 2016 ve výši 30 000 Kč byla využita především na propagaci činnosti mezi studenty, propagační materiály a menší občerstvení při akcích se studenty základních a středních škol

4) Činnost ICM Jindřichův Hradec 2018

Činnost ICM pro rok 2018 byla Jihočeským krajem podpořena ve výši 120 000 Kč z programu Podpora práce s dětmi a mládeží 2018, což bylo 30 % z celkových 400 000 Kč, o které spolek žádal. Dalších 54 %, tedy 217 000 Kč zaplatilo MŠMT.

5) Činnost ICM Jindřichův Hradec 2019

Tentokrát podpořil Jihočeský kraj ve výši 57 000 Kč z programu Podpora práce s dětmi a mládeží 2019.

6) Mládež v akci

Mládež v akci byl zatím poslední z řady strukturovaných dialogů pořádaným ICM Jindřichův Hradec. Podpořen byl v plný výši Jihočeským krajem z programu Podpora mládeže v Jihočeském kraji v rámci Koncepce MŠMT 2019 částkou 100 000 Kč. Finanční prostředky byly použity opět na pronájem prostor, technického vybavení, občerstvení atd.

Celková Podpora z dotačních programů Jihočeského kraje činí 599 248 Kč.

Dary

Za celou dobu existence od roku 2015 neobdrželo ICM Jindřichův Hradec z.s. žádné finanční dary od soukromých subjektů.

4.2 Svět Fantazie, z.ú.

Svět Fantazie, zapsaný ústav, vznikl v roce 2016. Jedná se o neziskovou organizaci působící v obci Roseč u Jindřichova Hradce. Hlavní činností je výchova a neformální

vzdělávání dětí i dospělých a také zaměstnávání a pomoc tělesně i mentálně handicapovaným osobám, či pomoc ohroženým rodinám (Svět Fantazie, 2020).

4.2.1 Základní informace

Ředitelkou je paní Ing. Bohuslava Blaas Bérova, MBA. Sídlo organizace se nachází na náměstí Míru 162/I v Jindřichově Hradci. Nicméně veškerá činnost organizace se odehrává v obci Roseč, čp 3.

Je zde umístěna také botanická zahrada i domečky pro skřítky. Součástí je mimo jiné i Muzeum Fosilií s tisíci exponáty. Ročně navštíví park až 8000 návštěvníků.

Svět fantazie zaměstnává celkem 6 osob, z toho 4 na hlavní pracovní poměr a 2 na poloviční úvazek. Dále zde pracuje 12 osob na dohodu o provedení práce a taktéž 10 dobrovolníků.

Činnost ústavu:

- Mimoškolní činnost

Jedná se o zájmovou činnost, kterou Svět fantazie organizuje a provozuje v budově Praktické a speciální školy v Jindřichově Hradci. Kroužky navštěvují děti ze sociálně slabých rodin a děti s tělesným či mentálním handicapem.

- Vzdělávací programy

Vzdělávací programy jsou určeny pro menší děti a jsou zaměřeny na ochranu životního prostředí. Projekty jsou podpořené z dotačních programů Jihočeského kraje.

- Příměstské tábory

Jedním z hlavních předmětů činnosti organizace Svět Fantazie je organizace dětských zájmových skupin a organizace volného času dětí a mládeže jak během školního roku, tak v období prázdnin.

- Houbový Park (Ráj Skřítků)

Park nabízí pro děti řadu zábavných programů. V parku se nachází deset naučných stezek pro děti i dospělé.

- Ostatní

Doplňkovou činností je i pořádání firemních či rodinných akcí se zábavným programem přímo v areálu Houbového Parku či možnost teambuildingových programů (Svět Fantazie, 2020).

4.2.2 Přehled projektů a dotačních titulů

Svět Fantazie, z.ú., získal dotační tituly především z Operačního programu zaměstnanost, jehož řídicím orgánem je ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), dále z dotačních programů Jihočeského kraje a dotačních programů města Jindřichův Hradec.

Podpora z ministerstva práce a sociálních věcí

Programy:

- Operační program Zaměstnanost 2014 – 2020

OP Zaměstnanost je zaměřený na podporu v následujících oblastech:

- podpora zaměstnanosti,
- podpora rovných příležitostí žen a mužů,
- adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů,
- modernizace veřejné správy a veřejných služeb
- podpory mezinárodní spolupráce a sociálních inovací v oblasti zaměstnanosti, sociálního začleňování a veřejné správy.
- podpora sociálního začleňování a boje s chudobou,
- podpora dalšího vzdělávání (OP Zaměstnanost 2014 - 2020, 2020).

V následující tabulce (Tabulka 10) lze vidět seznam projektů, na které ústav obdržel dotační tituly od MPSV. Všechny projekty dostaly podporu z programu OP zaměstnanost roku 2018 a byly shodně cíleny na podporu zaměstnávání. Zejména pak tělesně či mentálně handicapovaných nebo sociálně znevýhodněných lidí. Projekty pomohly vytvořit několik pracovních míst od roku 2018 až do roku 2022, kdy končí poslední z projektů.

Tabulka 10 Projekty financované OP zaměstnanost 2014 - 2020

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0008965	Zřízení pracovních míst	1 400 000 Kč
2	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009366	Sociální začleňování - práce je radost	1 800 000 Kč
3	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009309	Prázdniny s Fantazií	600 000 Kč
4	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0011699	Prázdniny s fantazií pro lidi s handicapem	480 000 Kč
5	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0009302	Správce areálu Houbového Parku a Muzea fosilií	600 000 Kč
6	2018	CZ.03.2.65/0.0/0.0/16_047/0010384	Asistentka- administrativní pracovnice	1 057 350 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (Svět Fantazie, 2020).

Popis jednotlivých projektů:

1) Zřízení pracovních míst

Termín realizace: 1. 2. 2018 - 30. 1. 2021

Prioritním cílem tohoto projektu bylo zřízení tří nových pracovních míst na úklid, udržování zeleně a záhonů, opravy a udržování parkoviště před areálem Houbového Parku a jeho přilehlého okolí. Sekundárním cílem bylo zvýšení bezpečnosti návštěvníků. První pracovní místo bylo vytvořeno pro pozici údržbáře, dvě další pracovní místa pro pozici pomocné pracovní sílu v areálu.

Dvě z těchto pracovních míst obsadily osoby s handicapem a jedno pracovní místo neúspěšný zájemce o zaměstnání, který se opakovaně vracel na Úřad práce. Všechna pracovní místa jsou mimo jiné určena pro lidi v exekuci, kteří zejména kvůli svému handicapu nedokážou najít práci, tudíž nejsou schopni splácet dluhy (Svět Fantazie, 2020).

Financování: Projekt je financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 1 400 000 Kč.

- Příspěvek Unie: 1 190 000,00 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu: 210 000,00 K.

2) Sociální začleňování – práce je radost

Termín realizace: 1. 6. 2018 - 30. 5. 2021

Cílem projektu je Zaměstnávání handicapovaných lidí i lidí z chráněného bydlení (lidé bez svéprávnosti). Projekt se dále dělí na dvě klíčové aktivity.

- KA1 – pracovní asistent

Zaměstnání pracovního asistenta, který bude realizovat aktivity organizace společně s ostatními kolegy.

- KA2 – zřízení tří nových krátkodobých pomocných pracovních míst pro lidi s handicapem

Tyto osoby se aktivně podílejí na práci při udržování čistoty v parku a celém areálu, ve vstupní hale a na sociálním zařízení, udržování zeleně a záhonů, natírání dřevěných prvků v parku.

Financování: Projekt je financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 1 721 219,50 Kč.

- Příspěvek Unie: 1 463 062,50 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu: 258 187,50 Kč

Celková částka pro realizaci projektu je 1 800 000 Kč. Organizace obdržela z programu OP zaměstnanost 2014 - 2020 celkem 1 721 219,50 Kč. Zbýlých 78 780,50 Kč ústav doplácí ze svých prostředků získaných vlastní činností, tzn. samofinancováním.

3) Prázdniny s fantazií

Termín realizace: 1. 5. 2018 - 29. 4. 2021 (Celkem pět týdenních turnusů v létě a tři týdenní turnusy o jarních prázdninách).

V okolí Jindřichova Hradce je nedostatek finančně dostupné péče o menší děti v období letních prázdnin. Cílem projektu je prostřednictvím cenově dostupných příměstských táborů podpořit pracující rodiče, kteří potřebují pohlídat přes léto děti, aby mohli pracovat a nedostali se do finanční tísně.

Financování: Projekt je financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 600 000 Kč.

- Příspěvek Unie: 506 196,25 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu: 89 328,75 Kč

Rodiče doplácí navíc pouze 1200 Kč (na obědy, výlety, návštěvy hostů).

4) Prázdniny s fantazií pro lidi s handicapem

Termín realizace: 1. 6. 2019 - 30. 5. 2022

Na tomto projektu Svět fantazie spolupracuje se Speciální školou v Jindřichově Hradci, kde také probíhá část aktivit. Cílem projektu je podpora rodičů, kteří vychovávají dítě s handicapem. Takové děti často nejde umístit do klasických příměstských škol či letních táborů, což rodičům značně komplikuje šance na pracovním trhu. Projekt těmto rodičům nabízí řešení v podobě příměstských táborů pro děti s handicapem.

Financování: Projekt je financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 100 % nákladů, tedy 480 000 Kč.

- Příspěvek Unie: 398 118,75 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu 81 881,25 Kč

5) Správce areálu Houbového Parku a Muzea fosilií

Termín realizace: 1. 6. 2018 - 30. 5. 2021

Cílem projektu je zřízení dalšího pracovního místa pro handicapovanou osobu, jež se bude podílet na údržbě zeleně, záhonů, prostor parku, vnitřních prostor vstupní haly atd.

Financování: Projekt je financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 674 000 Kč.

- Příspěvek Unie: 573 750 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu 101 250 Kč

Celkové náklady potřebné pro realizaci tohoto projektu jsou 700 000 Kč. Svět fantazie obdržel 674 000 Kč z OP Zaměstnanost 2014 - 2020, zbylých 26 000 Kč musí spolek financovat z vlastních zdrojů.

6) Asistentka – administrativní pracovnice

Termín realizace: 1. 6. 2019 - 29. 11. 2021

Posledním projektem podpořeným z OP Zaměstnanost. Z důvodů rozšiřování aktivit ústavu se zvyšuje i administrativní zátěž. Proto bylo třeba vytvořit další pracovní místo, tentokrát pro asistentku, resp. administrativní pracovníci.

Financování: Projekt je v plné výši financován z Operačního programu zaměstnanost ve výši 1 057 350 Kč.

- Příspěvek Unie: 898 747,50 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu 158 602,50 Kč

Celková suma obdržených dotačních titulů z OP Zaměstnanost činí 5 937 350 Kč.

Podpora z dotačních programů Jihočeského kraje

Dalším významným zdrojem dotačních titulů jsou pro Svět Fantazie, z. ú. dotační programy Jihočeského kraje. Stejně jako u MPSV, tak i od kraje byly všechny dotační tituly s výjimkou jednoho získány v roce 2018. Dotační programy, ze kterých byla podpořena činnost ústavu jsou následující:

- Dotační program Podpora cestovního ruchu 2018
- Dotační program Podpora muzeí a galerií 2018
- Dotační program Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta 2018
- Dotační program Podpora práce s dětmi a mládeží 2018
- Dotační program Podpora práce s dětmi a mládeží (mimo oblast sportu) 2017 (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020).

Tabulka 11 Projekty podpořené dotačními programy Jihočeského kraje

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2017	415-02-019/2018	Pravidelná zájmová činnost pro děti ze sociálně slabých rodin a děti s handicapem	30 000 Kč
2	2018	33-04-005/2018	Budování a opravy naučných stezek v Houbovém Parku	85 000 Kč
3	2018	429-01-02/2018	Úprava v expozici	15 000 Kč
4	2018	429-02-01/2018	Podpora Muzea fosilií Roseč	16 000 Kč
5	2018	Neuvedeno	Třídím, třídíš, třídíme aneb co a kam patří?	39 000,00

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020)

Popis jednotlivých projektů:

1) Pravidelná zájmová činnost pro děti ze sociálně slabých rodin a děti s handicapem

Cílem projektu, jež probíhal po celý rok 2018 byla organizace zájmových kroužků Píšťalky I a Píšťalky II pro handicapované děti a děti ze sociálně slabých rodin. Celkem se zúčastnilo 14 dětí ze sociálně slabých rodin a 9 dětí se středně těžkým handicapem.

Celkové náklady na projekt jsou 178 920 Kč. Z programu Podpora práce s dětmi a mládeží (mimo oblast sportu) 2017 bylo pro realizaci projektu v roce 2018 získáno 30 000 Kč z požadovaných 125 000 Kč. Dotační podpora od kraje tedy dosáhla 17% potřebné částky. Zbýlých 148 720 Kč doplatil ústav ze zdrojů vlastní činnosti.

2) Budování a opravy naučných stezek v Houbovém Parku

Projekt byl financován z programu Podpora cestovního ruchu 2018. Jeho výsledkem byla oprava dvou z celkových deseti naučných stezek a stavba přístřešku nad částí parkoviště.

Svět fantazie v žádosti žádal o 85 000 Kč z celkových 123 000, jež jsou na realizaci projektu potřeba. Dotaci obdržel v plné výši, tedy celých 85 000 Kč, což je 69 %

z celkových nákladů. Zbýlých 38 000 (31 % z celkové částky) ústav financoval z vlastních zdrojů.

3) Úprava v expozici

Úprava v expozici byla financována z dotačního programu Podpora muzeí a galerií 2018. Dotační titul byl využit na nákup kamerového systému pro ochranu exponátů v muzeu fosilií.

Obdržená dotace bylo 15 000 Kč. Celkové náklady na projekt 48 819. Zbýlých 33 819 Kč doplatil ústav znovu ze svých prostředků.

4) Podpora Muzea fosilií Roseč

Cílem projektu bylo zlepšení propagace a obecného povědomí veřejnosti o existenci Světa Fantazie, z. ú. pomocí reklamy na portálu „Hradec žije“ a rádiu Česká Kanada, což výrazným způsobem přispělo ke zvýšení počtu návštěvníků Houbového Parku i Muzea fosilií.

Podpora muzea fosilií Roseč byla také hrazena z programu Podpora muzeí a galerií 2018 částkou 16 000 Kč. z požadovaných 32 000 Kč. Celkové náklady však byly 47 860 Kč. Většinu ceny (31 860 Kč) si ústav hradil opět z vlastních zdrojů.

5) Třídím, třídíš, třídíme aneb co a kam patří?

Projekt se uskutečnil ve formě environmentálních přednášek a programů pro děti základních a středních škol. Těch se během realizace projektu zapojilo více než 550.

Dotace, jež poskytl Jihočeský kraj z programu Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta 2018 byla ve výši 39 000 Kč. Tatáž částka byla obsažena i v žádosti. Nicméně celkové náklady na projekt byly 62 150 Kč. Zbýlých 23 150 hradil ústav z vlastních finančních prostředků.

Svět Fantazie obdržel za roky 2017 a 2018 z dotačních programů jihočeského kraje celkem 185 000 Kč.

Podpora od Města Jindřichův Hradec

Posledním zdrojem dotačních titulů je město Jindřichův Hradec, jež v roce 2018 jednorázově podpořilo Svět Fantazie částkou 3 000 Kč z Příspěvku na celoroční činnost organizací, které se zabývají volnočasovými aktivitami dětí a mládeže (Město Jindřichův Hradec, 2020).

Za tyto prostředky bylo nakoupeno deset nových fléten a jeden zpěvník pro kroužky Píšťalky I a II.

Další finanční prostředky obdržela organizace od města Jindřichův Hradec v roce 2019 z Příspěvků na celoroční činnost organizací, které se zabývají volnočasovými aktivitami dětí a mládeže, opět ve výši 3 000 Kč (Město Jindřichův Hradec, 2020). Tyto prostředky byly použity na nákup kancelářských potřeb.

Součet obdržených dotačních titulů od města Jindřichův Hradec činí 6 000 Kč.

Dary

V roce 2018 obdržel Svět fantazie finanční dar od Waldviertler Sparkasse Bank AG ve výši 32 100 Kč. Tyto prostředky byly využity na financování těch projektů, jež nebyly z dotačních programů hrazeny v plný výši.

4.3 Otevřená OKNA, z. ú.

Název OKNA vznikl z prvních písmen následujících slov: Otevřenost, komunikace, naděje a aktivita. *„Organizace podporuje osoby se zdravotním postižením, rodiny a seniory v aktivním, smysluplném a důstojném způsobu života, napomáhá jejich zapojení do běžných společenských aktivit a vytváří nové příležitosti pro seberealizaci a osobní růst“* (Otevřená OKNA, 2020).

4.3.1 Základní informace

Ředitelkou je PaedDr. Drahomíra Blažková. Organizace sídlí a vykonává většinu aktivit na adrese Pražská 104/II, 377 01 Jindřichův Hradec.

Ústav byl založen jako Občanské sdružení OKNA již v roce 2003 v Jindřichově Hradci dobrovolníky a nadšenci vedení touhou pomáhat potřebným. Aktivity se postupně rozšířily z Jindřichova Hradce i na území města Dačice.

Celkový počet zaměstnanců je 46 osob na hlavní pracovní poměr či dohodu o provedení práce. Z celkového počtu 46 zaměstnaných osob je 26 zaměstnanců se zdravotním postižením.

Činnost ústavu:

Jak již bylo zmíněno v úvodu, hlavní činností je podpora lidí se zdravotním postižením a jejich zapojení do běžného života. Hlavními aktivitami, jež OKNA vykonávají jsou následující:

- Chráněné bydlení

Aktivita provozovaná na území Jindřichova Hradce i Dačic. Chráněné bydlení nabízí zdravotně postiženým osobám místo, kde mohou bydlet a vést důstojným způsobem plnohodnotný život stejně jako kterýkoliv jiný občan. Služba je poskytována 24 hodin denně za přítomnosti pracovníka v sociálních službách.

- Sociálně terapeutické dílny

Služba je určena lidem se zdravotním postižením, kteří se v důsledku svého handicapu nemohou zapojit do klasického pracovního procesu nebo nemohou najít práci. Dílny pomáhají v rozvoji jak pracovních, tak i sociálních dovedností.

- Chráněné dílny

Tvorba především dárkového sortimentu. Ten tvoří pracovníci se zdravotním postižením, jejichž pracovní výkon lze ohodnotit finančně.

- Centrum pro rodinu

Aktivita zaměřená na sociálně slabší a ohrožené rodiny. Cílem aktivit je zapojení těchto rodin do běžného způsobu života (Otevřená OKNA, 2020).

4.3.2 Přehled projektů a dotačních titulů

Ústav byl založen již v roce 2003. Avšak ostatní neziskové organizace, jež jsou předmětem analýzy této práce vznikly až v letech 2015 a 2016. Abychom měli od všech organizací relevantní data, jež budu moct v dalších kapitolách komparovat, zaměřím se i v této kapitole na dotační tituly získané od roku 2015.

Dalším důvodem, proč analyzuji dotační tituly až od roku 2015 je skutečnost, že ve stejnou dobu dochází také k velké expanzi činností, jež OKNA vykonávají. Občanské sdružení se transformuje na zapsaný ústav a z dobrovolníků se stávají po mnoho letech plnohodnotní zaměstnanci. Tato situace vyvolala potřebu strategického plánování. Rok 2015 je taktéž prvním rokem, kdy ústav zveřejňuje výroční zprávy s účetními

uzávěrkami, jež jsou pro tuto práci nezbytně nutné. Od roku 2015 získala OKNA dotační tituly od následujících zdrojů:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

- Operační program Zaměstnanost 2014 - 2020

Tabulka 12 projekty financované MPSV

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2016	CZ.03.3.48/0.0/0.0/15_031/0001 822	Procesní management do otevřených oken	1 696 048 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Otevřená OKNA, 2020).

Popis jednotlivých projektů:

1) Procesní management do otevřených oken

Poté, co se sdružení transformovalo na zapsaný ústav v roce 2015 nastal dynamický růst, na který bylo třeba reagovat. Počet zaměstnanců se zvýšil z původních několika dobrovolníků na 35 (z toho 20 handicapovaných osob). Projekt měl tyto cíle: tvorba strategického plánu, nastavit systém vzdělávání a modernizovat propagační a prodejní nástroje (Otevřená OKNA, 2020).

Financování: Projekt je v plné výši financován z Operačního programu Zaměstnanost ve výši 1 696 048 Kč.

- Příspěvek Unie: 1 541 080,17 Kč
- Finanční prostředky ze státního rozpočtu 154 967,94 Kč

Podpora z dotačních programů Jihočeského kraje

Dalším zdroje financí jsou dotační programy Jihočeského kraje. Tyto programy jsou následující:

- Dotační program Podpora rozvoje sociálních služeb 2015
- Dotační program Podpora sociálních služeb pro rok 2016
- Dotační program Podpora rozvoje sociálních služeb 2016
- Krajský dotační program na podporu sociálních služeb pro rok 2017
- Krajský dotační program na podporu sociálních služeb pro rok 2018

- Krajský dotační program na podporu sociálních služeb pro rok 2019 (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020)

Tabulka 13 Projekty podpořené dotačními programy Jihočeského kraje

Číslo	Rok	Projektové identifikační číslo	Název projektu	Dotace
1	2015	neuveďeno	Navýšení kapacity Sociálně terapeutické dílny Okénko v Jindřichově Hradci	300 000 Kč
2	2015	neuveďeno	Chráněné bydlení	200 000 Kč
3	2016	neuveďeno	Chráněné bydlení	150 000 Kč
4	2016	neuveďeno	Vznik sociálně terapeutické dílny „Dačické okénko“	660 000 Kč
5	2017	neuveďeno	D-klub – dobrovolnictví v domově pro seniory	60 000 Kč
6	2017	neuveďeno	Chráněné bydlení	57 100 Kč
7	2018	neuveďeno	Chráněné bydlení	32 000 Kč
8	2018	neuveďeno	Sociálně terapeutické dílny	176 000 Kč
9	2019	neuveďeno	Chráněné bydlení	2 076 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020)

Popis jednotlivých projektů:

1) Navýšení kapacity Sociálně terapeutické dílny Okénko v Jindřichově Hradci

Dotace z programu Podpora rozvoje sociálních služeb 2015 ve výši 300 000 Kč (100 % potřebných nákladů) na navýšení kapacit sociálně terapeutické dílny a rozšíření nabízených služeb.

2) Chráněné bydlení v roce 2015

Další dotace z programu Podpora rozvoje sociálních služeb 2015, tentokrát ve výši 200 000 Kč na podporu chráněného bydlení.

3) Chráněné bydlení v roce 2016

Tentokrát bylo vyplaceno celkem 150 000 Kč na provoz chráněného bydlení z dotačního programu Podpora rozvoje sociálních služeb 2016.

4) Vznik sociálně terapeutické dílny „Dačické okénko“

Jihočeský kraj podpořil vznik terapeutické dílny v Dačicích částkou 660 000 Kč. Ta byla hrazena z programu Podpora sociálních služeb pro rok 2016.

5) D-klub - dobrovolnictví v domově pro seniory

Projekt má za cíl sblížení osamělých seniorů v domovech důchodců s mladými lidmi, kteří pravidelně seniory navštěvují. Podporu ve výši 60 000 Kč vyplatil jihočeský kraj z Krajského dotačního programu na podporu sociálních služeb pro rok 2017.

6) Chráněné bydlení v roce 2017

V roce 2017 bylo chráněné bydlení podpořeno částkou 57 100 Kč z Krajského dotačního programu na podporu sociálních služeb pro rok 2017.

7) Chráněné bydlení v roce 2018

V roce 2018 bylo chráněné bydlení podpořeno částkou 32 000 Kč z Krajského dotačního programu na podporu sociálních služeb pro rok 2018.

8) Sociálně terapeutické dílny

Na další provoz sociálně terapeutických dílen přispěl kraj částkou 176 000 Kč taktéž z Krajského dotačního programu na podporu sociálních služeb pro rok 2018.

9) Chráněné bydlení v roce 2019

Tentokrát byla podpora ve výši 2 076 000 Kč v důsledku rozšiřování služeb chráněného bydlení o 12 nových lůžek. Dotace byla získána z Krajského dotačního programu na podporu sociálních služeb pro rok 2019

Celková výše dotačních titulů získaných z dotačních programů Jihočeského kraje od roku 2015 činí 3 711 100 Kč. Tyto finanční prostředky jsou zcela zásadní pro fungování organizace a její aktivity.

Podpora od Města Jindřichův Hradec

Město Jindřichův Hradec pravidelně podporuje Otevřená OKNA z dotačního programu na podporu sociální oblasti. Výši obdržené dotace lze vidět v Tabulce 14.

Tabulka 14 Podpora dotačního programu na podporu sociální oblasti

Rok	Dotace celkem
2015	261 000 Kč
2016	262 500 Kč
2017	304 600 Kč
2018	325 539 Kč
2019	351 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Město Jindřichův Hradec, 2020)

Celková suma dotačních titulů vyplacena městem Jindřichův Hradec od roku 2015 do roku 2019 činí 1 504 639 Kč. Tyto finanční prostředky jsou zcela zásadní pro financování aktivit, jež Otevřená OKNA, z. ú. provozují.

Dary

Narozdíl od obou předchozích organizací, dary tvoří podstatnou část prostředků, z nichž Otevřená OKNA, z. ú. financují jednotlivé aktivity. Organizace má desítky dárců z řad občanů i firem. Následující tabulka (Tabulka 15) vychází z výročních zpráv organizace.

Tabulka 15 Dary, z nichž Otevřená OKNA, z. ú. financují jednotlivé aktivity

Rok	Dary celkem
2015	589 507 Kč
2016	597 653 Kč
2017	560 625 Kč
2018	744 992 Kč
2019	610 531 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování podle (Otevřená OKNA, 2020).

Suma všech obdržených darů činí 3 103 308 Kč. Díky darům může ústav financovat většinu svých aktivit bez toho, aniž by se stal závislým na veřejných rozpočtech.

4.4 Čerpání finančních prostředků

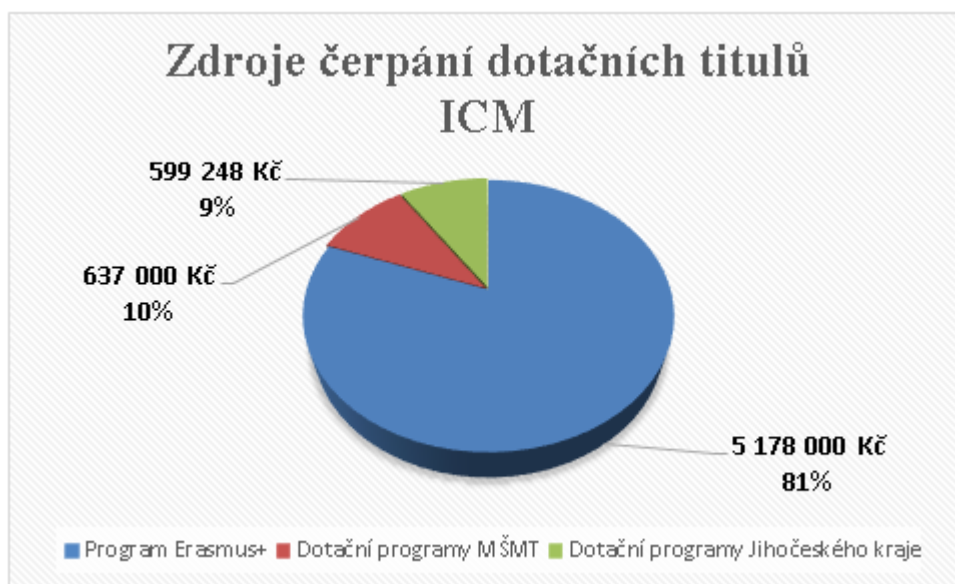
Jak lze vidět v předchozích kapitolách, každá ze tří výše představených organizací má tři zdroje, odkud čerpá dotační tituly. Obvykle to jsou krajské dotační programy, dotační programy měst a obcí, dotační programy ministerstev nebo programy financované z fondů EU. Hlavním cílem práce je porovnat čerpání dotačních titulů u tří nestátních neziskových organizací od roku 2015 do současnosti.

4.4.1 ICM Jindřichův Hradec z.s.

V období od roku 2015 realizovalo ICM Jindřichův Hradec celkem 21 projektů s finanční podporou v celkové výši 6 414 248 Kč. V následujícím grafu (Graf 1) lze vidět výši čerpání prostředků od jednotlivých zdrojů. Těmi jsou MŠMT, Jihočeský Kraj a program Erasmus+.

Graf 1 Čerpání dotačních titulů ICM Jindřichův Hradec

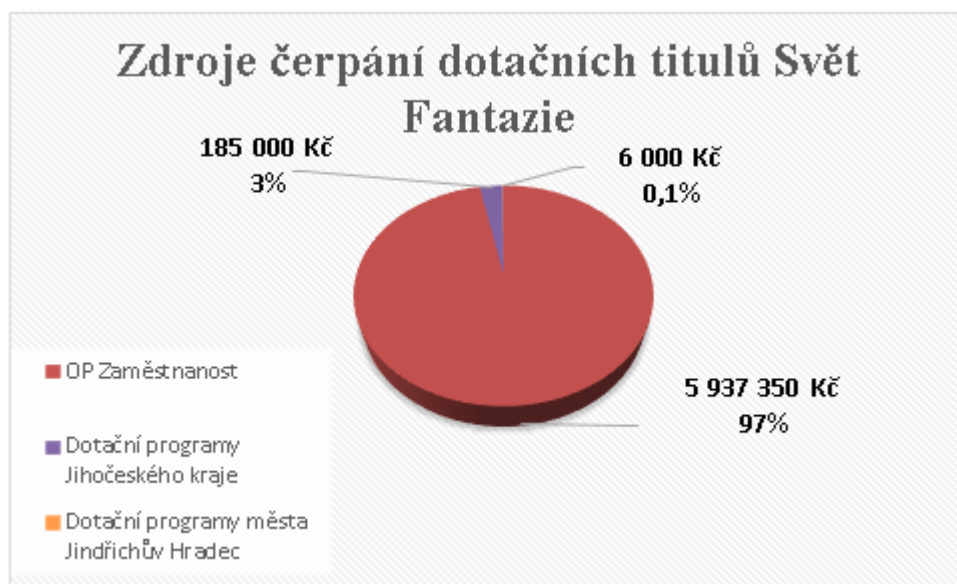
Zdroj: vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020).

Z grafu můžeme vidět, že nejvíce peněz se čerpalo z Programu Erasmus+, přesně 5 178 000 Kč, což je celkem 81 % finančních prostředků získaných z dotačních titulů ICM Jindřichův Hradec. Zároveň tento program podpořil 13 projektů, což je více než polovina všech realizovaných projektů. Graf dále dokazuje, že druhým největším zdrojem dotačních titulů byly programy MŠMT ve výši 637 000 Kč, z nichž byly podpořeny 3 projekty. Posledním zdrojem byly programy Jihočeského kraje v objemu 599 248 Kč. Kraj podpořil celkem 6 projektů (Činnost ICM Jindřichův Hradec 2018 financoval z části kraj, z části MŠMT).

4.4.2 Svět Fantazie z.ú.

V daném období čerpal Svět Fantazie dotační tituly z Operačního programu Zaměstnanost, dotačních programů Jihočeského kraje a dotačních programů města Jindřichův Hradec na 11 projektů. Graf 2 ukazuje v jaké výši Svět Fantazie čerpal dotační tituly a jaký je původ těchto dotací.

Graf 2 Čerpání dotačních titulů Svět Fantazie

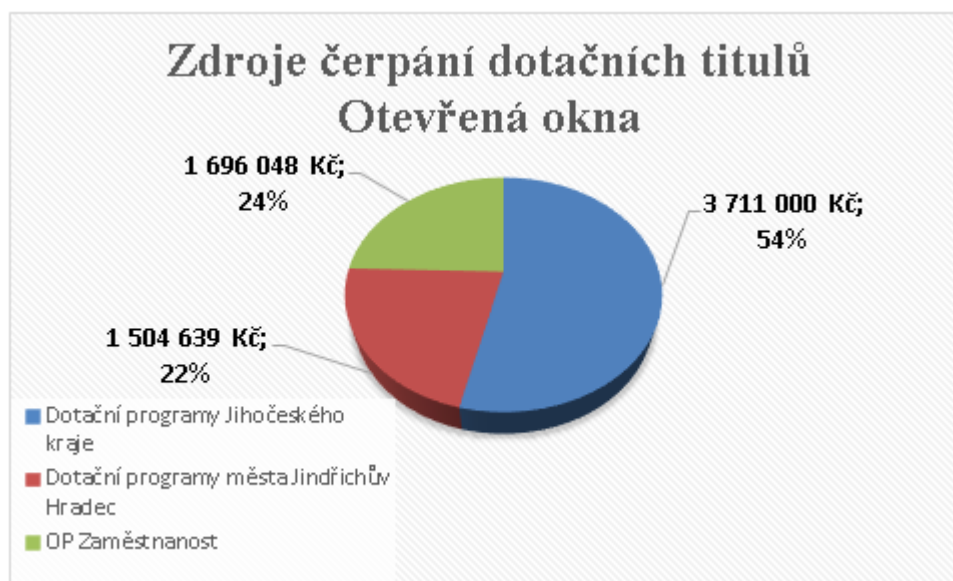
Zdroj: vlastní zpracování podle (Svět Fantazie, 2020).

Celková suma, jež Svět Fantazie obdržel činí 6 128 350 Kč. Graf 2 jasně dokládá, že největší finanční částku čerpal Svět Fantazie z Operačního programu Zaměstnanost pro roky 2014 - 2020. Celkem to bylo 5 937 350 Kč, což je 97 % finančních prostředků, jež ústav obdržel. Z tohoto operačního programu bylo financováno celkem 6 projektů zaměřených na zaměstnávání lidí, kteří jsou v důsledku svého handicapu na trhu práce znevýhodněni. To je více než polovina projektů, jež Svět Fantazie realizoval. Druhým zdrojem byly dotační programy Jihočeského kraje ve výši 185 000 Kč. Z těchto peněz bylo financováno 5 projektů zaměřených na opravy a údržbu areálu. Posledním zdrojem byly dotační programy města Jindřichův Hradec, z nichž Svět Fantazie obdržel 6000 Kč.

4.4.3 Otevřená OKNA, z. ú.

Od roku 2015 realizoval ústav celkem 10 projektů s finanční podporou od dárců, dotačních programů Jihočeského kraje, dotačních programů města Jindřichův Hradec a OP zaměstnanost. Graf 3 zobrazuje dotační tituly podle zdroje.

Graf 3 Čerpání dotačních titulů Otevřená OKNA

Zdroj: vlastní zpracování podle (Otevřená OKNA, 2020).

Z Grafu 3 lze vidět, že Otevřená OKNA jako jediná z organizací není zcela závislá pouze na jednom zdroji finančních prostředků. Celková suma získaných finančních prostředků je 6 911 687 Kč. Z dotačních programů Jihočeského kraje obdržela organizace na své aktivity celkem 3 711 000 Kč, což je 54 % z celkové sumy. Dalších 1 696 048 Kč, tedy 24 % bylo získáno z OP Zaměstnanost. Poslední neméně důležitým zdrojem finančních prostředků jsou dotační programy města Jindřichův Hradec, jež tvoří 22 % získaných prostředků, tedy 1 504 639 Kč.

4.5 Komparace neziskových organizací z hlediska čerpání dotačních titulů

Následující tabulka č. 10 shrnuje čerpání dotačních titulů vybranými neziskovými organizacemi za sledované období 2015 - 2020. Pro srovnání níže uvedených dat byly využity zejména výroční zprávy, účetní uzávěrky i interní data, jež poskytly ředitelky jednotlivých organizací. Jak je vidět z následující tabulky, nejvíce dotačních titulů získala Otevřená Okna, z. ú. Důvodem byla realizace nákladnějších projektů jako např. rozšiřování kapacit chráněného bydlení.

Ovšem rozdíly mezi získanými finančními prostředky jednotlivých organizací nejsou nijak markantní. Liší se však zdroje, ze kterých byly jednotlivé organizace čerpaly dotační tituly, a to zásadním způsobem. Následující tabulka srovnává tyto rozdíly.

Tabulka 16 Srovnání čerpání dotačních prostředků

Popis	ICM J. Hradec	Svět Fantazie	Otevřená OKNA
Počet podpořených projektů	21	11	10
Dotace z programů EU v Kč	5 178 000 Kč	5 937 350 Kč	1 696 048 Kč
Dotace z programů EU v %	81 %	97 %	24 %
Dotace z programů ministerstev v Kč	637 000 Kč	0 Kč	0 Kč
Dotace z programů ministerstev v %	10 %	0 %	0 %
Dotace z Jihočeského kraje v Kč	599 248 Kč	185 000 Kč	3 711 000 Kč
Dotace z Jihočeského kraje v %	9 %	3 %	54 %
Dotace města Jindřichův Hradec v Kč	0 Kč	6 000 Kč	1 504 639 Kč
Dotace města Jindřichův Hradec v %	0 %	0,1 %	22 %
Celková suma obdržенých dotačních titulů	6 414 248 Kč	6 128 350 Kč	6 911 687 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020) (Svět Fantazie, 2020) (Otevřená OKNA, 2020) (Programové dotace Jihočeského kraje, 2020).

Skutečnost, že 81 % obdržенých dotačních titulů ICM Jindřichův Hradec, z. s. je z programu Erasmus+ se jeví na první pohled jako znepokojivá. Vzhledem k tomu, že projekty financované z Erasmus+ mají krátkodobý charakter v podobě výměny mládeže v trvání maximálně několika týdnů, není na nich závislá činnost pracovníků ani existence spolku jako takového. Z tohoto důvodu není třeba hledat jiné zdroje financování. Podpora z Jihočeského kraje a MŠMT pak obvykle slouží na financování nezbytných nákladů spolku a administrativní činnosti.

Svět Fantazie, z. ú. si velkou část projektů spolufinancuje z finančních prostředků získaných samofinancováním. Stejně jako ICM Jindřichův Hradec, tak i Svět Fantazie má drtivou většinu finančních prostředků z programů EU konkrétně OP Zaměstnanost. Dokonce celých 97 %. Tyto prostředky financují projekty, jejichž cílem je vytvářet pracovní místa potřebným a na trhu práce znevýhodněným lidem. Projekty mají dlouhodobý charakter, proto se o dotaci žádalo vždy jednou na několik let dopředu. Na těchto projektech není závislé přežití organizace, tudíž ani v případě Světa Fantazie není třeba hledat nové zdroje financování.

Otevřená OKNA, z. ú. je jediná z vybraných organizací, u které lze hovořit o vícezdrojovém financování. Jako jediná z organizací nemá většinu dotačních titulů z programů EU (pouze 24 %), ale z dotačních programů Jihočeského kraje (54 %). Další

odlišností je podpora z programů města Jindřichův Hradec ve výši 22 % celkově obdržených dotací. U ostatních organizací se město nepodílí vůbec nebo naprosto minimálně. To lze vysvětlit skutečností, že veškeré aktivity ústavu jsou zaměřeny na sociální péči o staré či zdravotně postižené osoby. Tyto aktivity město Jindřichův Hradec podporuje mnohem více než aktivity cílené na práci s mládeží, jež pořádají ostatní organizace, jež jsou předmětem komparace.

Skutečnost, že má organizace stabilní vícezdrojové financování, včetně darů od soukromých subjektů ji dává možnost lepšího finančního plánování, jelikož nejsou závislí pouze na jednom zdroji a realizované aktivity mohou financovat peněžními prostředky od více subjektů.

Toto stabilní postavení opřené o desítky menších či větších dárců je výsledkem mnohaleté činnosti, jež byla budována dlouhé roky a dlouhou dobu dělána bez nároku na odměnu.

Dary

Důležitou součástí fungování NO jsou také dary. V případě tří pro tuto práci zvolených organizací se financování pomocí obdržených darů zásadně liší, což nám ukazuje následující tabulka (Tabulka 17)

Tabulka 17 Obdržené dary

Obdržené dary za jednotlivé roky			
Rok	ICM Jindřichův Hradec	Svět Fantazie	Otevřená OKNA
2015	0 Kč	0 Kč	589 507 Kč
2016	0 Kč	0 Kč	597 653 Kč
2017	0 Kč	0 Kč	560 625 Kč
2018	0 Kč	32 100 Kč	744 992 Kč
2019	0 Kč	0 Kč	610 531 Kč
Celkem	0 Kč	32 100 Kč	3 103 308 Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle (ICM Jindřichův Hradec, 2020) (Svět Fantazie, 2020) (Otevřená OKNA, 2020)

Tabulka 17 ukazuje, že jedinou organizací, která dostává pravidelně dary jsou Otevřená OKNA. Celkový suma obdržených darů je 3 103 308 Kč za námi sledované období. Naproti tomu ICM Jindřichův Hradec neobdrželo za celou dobu existence žádné finanční dary. Svět Fantazie obdržel jednorázový dar 32 100 Kč, jež využil na dofinancování projektů, na které nebyla získána dotace v potřebné výši.

Souhrn

Jak bylo řečeno v předchozí kapitole, nejstabilnější postavení má jednoznačně zapsaný ústav Otevřená OKNA. Toto tvrzení podporuje i skutečnost, že organizace funguje již od roku 2003 a vytvořila si velice pevné a do budoucna udržitelné postavení. Financování z fondů Evropské unie, dotačních programů Jihočeského kraje i dotačních programů města Jindřichův Hradec v kombinaci s mnoha menšími i většími dárci dává organizaci možnost financovat projekty z více zdrojů. Za takové situace lze zvládnout případný výpadek příjmů, jež může nastat, aniž by se omezily aktivity ústavu. U ostatních organizací toto říct nelze, jelikož jsou závislé na příjmu od jediného zdroje.

Nutno dodat, že Otevřená OKNA původně vznikla jako občanské sdružení. Ta se však od roku 2014 považují za spolky. Tuto transformaci Otevřená OKNA, z. ú neuskutečnil a transformoval se na zapsaný ústav, což je forma organizace se zaměstnaneckou hierarchií obvykle zaměřená na obecně prospěšnou činnost. (viz. kapitola 2.4). Oproti tomu spolky obvykle fungují na členském principu, tudíž tuto formu nelze považovat za optimální.

5 Závěr

Cílem práce bylo vymezení základních pojmů týkajících se neziskových organizací, analyzovat historický vývoj neziskového sektoru, právní formy, způsoby financování a dále pak využívání dotačních titulů vybranými neziskovými organizacemi.

V souvislosti s tímto cílem byla vytvořena literární rešerše, která poskytuje základní informace o neziskovém sektoru v České republice a jeho vývoji. Tento literární přehled byl sestaven na základě studia knižních publikací, internetových online zdrojů a příslušné legislativy která se týká neziskových organizací, zejména pak Nového občanského zákoníku (Zákon č. 89/2012 Sb.).

V praktické části, která byla zaměřena na 3 konkrétní organizace a využívání dotačních titulů jsem analyzoval data získaná z veřejně dostupných výročních zpráv, účetních uzávěrek a interní dokumentace.

Nejprve jsem analyzoval jednotlivé organizace podle předmětu jejich činnosti a typu právní formy. Dále byly analyzovány projekty, na které byly získány dotační tituly, zejména pak konkrétní využití těchto titulů a výše obdržených finančních prostředků.

Poté byly pomocí metody komparace porovnávány zdroje, ze kterých byly dotační tituly získány. Na základě komparace výsledků analýzy můžeme říct, že jedinou organizací, jež není závislá na jednom zdroji dotačních titulů je Otevřená OKNA, z. ú. Organizace má vícezdrojové financování podpořené desítkami menších či větších dárců. Ostatní organizace, tedy Svět Fantazie, z. ú a ICM Jindřichův Hradec z. s. obdržely většinu dotačních titulů z evropských programů. Konkrétně to byly Operační program Zaměstnanost a Program Erasmus+.

Z komparační analýzy dále vyplývá řada zjištění. Například Otevřená OKNA, z. ú., jako jediní čerpají většinu dotačních titulů z dotačních programů Jihočeského kraje (54 %), nikoliv z evropských programů. Zároveň jsou také jediným příjemcem většího objemu finančních prostředků získaných z obdržených darů. Největším překvapením je minimální či vůbec žádná podpora od města Jindřichův Hradec na aktivity zaměřené na mládež, jež pořádají Svět Fantazie, z. ú a ICM Jindřichův Hradec z. s.

Na základě výsledků komparace můžeme říct, že všechny tři organizace byly, co se čerpání dotačních titulů týče srovnatelně úspěšné. Nejvíce dotačních titulů získal OKNA, z. ú, tj 6 911 687 Kč. Ostatní organizace získaly taktéž více jak 6 000 000 Kč.

6 Summary a keywords v anglickém jazyce.

The aim of this thesis is to analyse the usage of subsidies by non-profit organizations. An analysis of publicly available databases with respect to the type of a company as well as means of financing is provided. The thesis is focused on analysing and comparing three specific non-profit organizations in Jindrichuv Hradec and on types and means of financing of those organizations. The goal of the analysis is to find out, whether acquired subsidies were used for the purpose, which was the object of companies' applications, moreover the thesis investigates if subsidies were obtained with accordance to the law. Efficiency of each company in acquiring subsidies is compared. Furthermore, the findings of this thesis present how these chosen organizations function and how they contribute to the town Jindrichuv Hradec.

Keywords: Non-profit Organization, Subsidy, Funding

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní a elektronické zdroje

Anderle, P. (2005). *Útržky z historie občanské společnosti: Máme na čem stavět. Budišov nad Budišovkou: Občanské sdružení VLASTENECKÝ POUTNÍK*. Dostupné z www.neziskovky.cz

AVPO (2018). *Index udržitelného rozvoje občanského sektoru v ČR za rok 2018*. Dostupné z <https://www.avpo.cz/wp-content/uploads/2019/10/Index-udr%C5%BEiteln%C3%A9ho-rozvoje-OS-v-%C4%8CR-2018.pdf>

Boukal, P., & Vávrová, H. (2007). *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica.

Pospíšil, M. (2006). *Czech Republic Country Report*. Dostupné z: <http://euforistudy.eu/wp-content/uploads/2015/07/Czech.pdf>

Frič, P., & Goulli, R. (2001). *Neziskový sektor v České republice*. Praha: Eurolex Bohemia.

Frič, P., & Pospíšilová, T. (2010). *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století* ([1. vyd.]). Agnes.

Hanzal, J. (1987). *Od baroka k romantismu: ke zrození novodobé české kultury*. Praha: Academia.

Hloušek, J. & Hloušková, Z. (2011). *Ziskávání zdrojů na aktivity NNO působící v sociální oblasti*. Hradec Králové: Gaudeamus.

Hopkins, B. R. (2017). *Starting and managing a nonprofit organization: a legal guide (7th Edition)*. Wiley.

ICM Jindřichův Hradec. (2020). *Výroční zprávy*. Dostupné z <https://www.icmjh.cz/>

Janáková, B. (2020). *Neziskovky v krizi nepomáhají, napsal Babiš. Od prvního dne zachraňujeme nejslabší, bouří se organizace*. Dostupné z <https://denikn.cz/333552/neziskovky-v-krizi-nepomahaji-napsal-babis-od-prvniho-dne-zachranujeme-nejslabsi-bouri-se-organizace/>

Krechovská, M., Hejdková, P., & Hommerová, D. (2018). *Řízení neziskových organizací: klíčové oblasti pro jejich udržitelnost*. Grada Publishing.

Město Jindřichův Hradec. (2020). *Poskytování dotací z rozpočtu města*. Dostupné z www.jh.cz/cs/dotace-mesta

Naerasmusplus.cz. (2020). *O programu Erasmus+*. Dostupné z naerasmusplus.cz/cz/o-programu

Neziskovky (2015). *Fundraisingový plán*. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanek/946/projekty_530_533/_nezobrazovaneclanku_knihovna_archivcz/022007-fundraisingovy-plan/

Neziskovky.cz (2020). *Aktualizovaná statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990-2017*. Dostupné z https://www.neziskovky.cz/clanky/511_695/fakta_statistika-postu-nno/

OP Zaměstnanost 2014 - 2020. (2020). *OP Zaměstnanost*. Dostupné z <https://www.esfcr.cz/programy/op-zamestnanost>

Otevřená OKNA. (2020). *Výroční zprávy*. Dostupné z <http://otevrenaokna.cz/>

Programové dotace Jihočeského kraje. (2020). *Programové dotace*. Dostupné z kraj-jihocesky.cz/dotace-fondy-eu/programove-dotace-jihoceskeho-kraje

Rektořík, J. (2010). *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení (3. aktualizované vydání)*. Praha: Ekopress.

Skovajsa, M. (2010). *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál.

Svět Fantazie. (2020). *Projekty*. Dostupné z <https://svetfantaziezu.cz/>

Šimková, E. (2012). *Management a marketing v praxi neziskových organizací (Vyd. 5., upr.)*. Praha: Gaudeamus.

Vašítková, M. (2008). *Marketing služeb: efektivně a moderně*. Praha: Grada.

Kaplan, K. (2012). *Národní fronta 1948-1960*. Praha: Academia.

Vláda (2007). *Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru*. Dostupné z http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/zhodnoceni_koncepce_pro_web.pdf

Vláda (2009). *Zhodnocení koncepce podpory rozvoje neziskového sektoru*. Dostupné z https://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/dokumenty/zhodnoceni_koncepce_pro_web.pdf

Vláda.cz (2015). *Státní politika vůči nestátním neziskovým organizacím na léta 2015 - 2020, 2015 §*. Dostupné z <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/statni-politika-vuci-nno-na-leta-2015---2020-133505/>

Zpráva o neziskovém sektoru (2003). *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/zprava-o-neziskovem-sektoru-v-ceskerepublice-24170/>

Zpráva o neziskovém sektoru (2008). *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/zprava-o-neziskovem-sektoru-v-ceskerepublice-24170/>

Zpráva o neziskovém sektoru (2011). *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/dokumenty/zprava-o-neziskovem-sektoru-v-ceskerepublice-24170/>

7.1 Legislativní dokumenty

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech

Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

8 Seznam obrázků a tabulek s uvedením názvů.

Seznam Obrázků

Obrázek 1 Členění národního hospodářství na základě způsobu financování.....	16
--	----

Seznam Tabulek

Tabulka 1 Hodnocení přístupu vlády k neziskovým organizacím.....	12
Tabulka 2 Typologie nestátních neziskových organizací v ČR podle funkcí.....	19
Tabulka 3 Statistika počtu NO v letech 1990 - 2000	23
Tabulka 4 Statistika počtu NO v letech 2001 – 2013.....	24
Tabulka 5 Statistika počtu NO v letech 2014 – 2019.....	25
Tabulka 6 Projekty KA3 financované programem Erasmus+	30
Tabulka 7 Projekty KA1 financované programem Erasmus+	31
Tabulka 8 Projekty financované z MŠMT	33
Tabulka 9 Podpora z dotačních programů Jihočeského kraje	35
Tabulka 10 Projekty financované OP zaměstnanost 2014 - 2020.....	39
Tabulka 11 Projekty podpořené dotačními programy Jihočeského kraje	43
Tabulka 12 projekty financované MPSV	47
Tabulka 13 Projekty podpořené dotačními programy Jihočeského kraje	48
Tabulka 14 Podpora dotačního programu na podporu sociální oblasti.....	50
Tabulka 15 Dary, z nichž Otevřená OKNA, z. ú. financují jednotlivé aktivity.....	51
Tabulka 16 Srovnání čerpání dotačních prostředků.....	55
Tabulka 17 Obdržené dary	56

Seznam grafů

Graf 1 Čerpání dotačních titulů ICM Jindřichův Hradec.....	52
Graf 2 Čerpání dotačních titulů Svět Fantazie	53
Graf 3 Čerpání dotačních titulů Otevřená OKNA	54